

06.03.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**06 Mart 2023
Pazartesi**

06.03.2023

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

06 Mart 2023 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİK

— Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞLER

- 2023 Yılı Ocak Ayına Ait Yatırım Teşvik Belgeleri Listesi
- 2023 Yılı Ocak Ayına Ait Tamamlama Vizesi Yapılan Yatırım Teşvik Belgeleri Listesi
- 2023 Yılı Ocak Ayına Ait İptal Edilen Yatırım Teşvik Belgeleri Listesi

Et fiyatlarının iki ayda yüzde 100 artmasından kasaplar da rahatsız

Ankara Kasaplar Odası Başkanı Fazlı Yalçındağ, "Kırmızı ette iki ayda neredeyse yüzde 100'e varan artış bizi ve müşterilerimizi olumsuz etkiliyor, müşterilerimize izahta zorluk çekiyoruz. Et fiyatlarını kasapların artırdığı düşünülüyor. Fiyatların artması konusunda kasapların bir etkisi yok" açıklamasını yaptı.

Ankara Kasaplar Odası Başkanı Fazlı Yalçındağ, kırmızı et fiyatlarında son iki ayda meydana gelen yaklaşık yüzde 100'lük artışın kasapları ve müşterileri olumsuz etkilediğini belirterek, "Et fiyatlarını kasapların artırdığı düşünülüyor. Fiyatların artması konusunda kasapların bir etkisi yok hatta fiyatlar yükselince satışlarımız düşüyor ve bizim de zararımıza oluyor aslında." dedi.

Yalçındağ, son aylarda et fiyatlarında yaşanan yükselişten kasapların rahatsız olduğunu ve olumsuz etkilendiğini söyledi.

Yaklaşık bir yıl önce süt fiyatlarının baskılanmasından dolayı üreticilerin sıkıntı yaşadığına işaret eden Yalçındağ, "Süt fiyatları üreticinin istediği yerlerde olmayınca üreticiler ineklerini satmak zorunda kaldı. Bu hayvan varlığına zarar verdi. Hem mevcut hayvan varlığı azaldı hem de yeni hayvanların doğumunda düşüş oldu." ifadelerini kullandı.

Yalçındağ, artan girdi maliyetlerinin de yetiştiricileri olumsuz etkilediğinin altını çizerek, maliyetlerin altından kalkamayan yetiştiricilerin de hayvanlarını kesime göndermek zorunda kaldığını vurguladı.

Hayvan varlığının azalmasının kırmızı et piyasasını olumsuz etkilediğini belirten Yalçındağ, "Süt üreticilerinin hayvanlarını satmasıyla hayvan varlığı azaldı. Piyasada kırmızı et arzı da doğal olarak düştü. Son 2 aydır kasaplar her hafta etiket değiştiriyor. Et fiyatlarını kasapların artırdığı düşünülüyor. Fiyatların artması konusunda kasapların bir etkisi yok. Biz aldığımız fiyatın üstüne karımızı ekleyip satmaya çalışıyoruz. Hatta fiyatlar yükselince satışlarımız düşüyor ve bizim de zararımıza oluyor aslında." değerlendirmesinde bulundu.

Tedarikçilerde kırmızı et fiyatlarına her hafta 5-20 lira zam geldiğini belirten Yalçındağ, "Tedarikçilerimize yani toptancılarımıza bunun nedenini sordüğümüzda kesim fiyatlarının her hafta arttığı cevabını alıyoruz. Ülkemizde her şeyin fiyatı artıyor ama kırmızı ette iki ayda neredeyse yüzde 100'e varan artış bizi ve müşterilerimizi olumsuz etkiliyor, müşterilerimize izahta zorluk çekiyoruz. Cevabını almak istediğimiz bir konu var, ne oldu da kesim fiyatları iki katına çıktı? Hassas günlerden geçiyoruz. Herkesi sağduyuya davet ediyoruz." diye konuştu.

Yalçındağ, hayvan arzı sorunun büyüyebileceğine dikkati çekerek, yetkililer tarafından bir an önce önlem alınması gerektiğini kaydetti.

Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen illerde hayvanların kesilmeye devam ettiğini anlatan Yalçındağ, "Depremi bahane eden bazı fırsatçıların olduğunu da duyuyoruz. Bu durum sektörümüz ve ülkemiz adına utanç vericidir." dedi.

Yalçındağ, kırmızı et sektöründe ithalat istemediklerini ancak sıkıntının devam etmesi halinde gündeme gelebileceğini sözlerine ekledi.

Ulusal Kırmızı Et Konseyinin açıkladığı kombinalar ve kesimhanelerden alınan haftalık yağsız dana ve yağsız kuzu fiyatlarına göre, 5 Ocak'ta ortalama dana bıçak yağsız kategorisinde kilogram fiyatı 124,91 lira iken 2 Mart'ta bu fiyat 164,14 lira olarak hesaplandı. Bu dönemde kuzu bıçak yağsız kategorisi ise 116,78 liradan 140,92 liraya yükseldi.

Belirlenen fiyatlar peşin fiyat olarak hesaplanıyor ve yüzde 2 fire hariç tutuluyor.

Öte yandan Ankara'da kasaplarda dana kıymanın kilogramı ortalama 220 liradan, dana kuşbaşı ise ortalama 270 liradan satılıyor.

Kuraklık etkisi: Tahıl rekoltesi yüzde 30-40 düşebilir

Sonbaharda yağış azlığı nedeniyle tahıl ekimini erteleyen İzmirli çiftçi, kışın da kurak geçmesinin ardından rekoltenin yüzde 30-40 düşeceğini tahmin ediyor.

Mevsim itibarıyla ekili alanlarında ağırlıklı olarak tahıl bulunan İzmir'de, kuraklık nedeniyle verim kaybı endişesi yaşanıyor.

Türkiye genelinde yağışlar, 1 Ekim 2022-31 Ocak 2023 dönemini kapsayan 2023 su yılında, normallerin ve geçen yılın altında gerçekleşti.

Yağış normali 297,2 milimetre olan ve 2022 su yılında 300,6 milimetre yağış alan Ege Bölgesi'ne, 2023 su yılında 206,1 milimetre yağış düştü.

Ege'nin tarımsal üretimde önemli kenti İzmir, şubat ayını da uzun yıllar ortalamasının altında yağışla geçirdi.

Kentte yağışların yetersizliği, içme suyu ve sulama barajlarındaki su seviyesine olumsuz yansırken, çiftçileri de verim konusunda endişelendiriyor.

Buğday filizi çimen boyunda kaldı

İzmir Ziraat Odaları Koordinasyon Kurulu Başkanı İbrahim Erdallı, yılda 4 ürün alınabilen verimli topraklara sahip bölgede kuraklığın tarımsal üretime olumsuz yansıdığını söyledi.

Kış aylarında ürünleri etkileyecek ölçüde sadece 3 kez yağmur yağdığını anlatan Erdallı, sonbaharda da kuraklık nedeniyle özellikle kıraç arazilerde tahıl ekimini yaklaşık 1 ay ertelediklerini hatırlattı.

Erdallı, geç ekilen buğdayın filizlendikten sonra soğuk ve kurak bir hava ile karşılaştığını kaydederek, şöyle dedi:

"Kurak gitmesi sadece buğdayı değil bütün ürünleri etkiledi. Baklagil tamamen sulama ister oldu. Kışlık sebzeler hala sulanıyor. Buğday da sulamadan olmayacak pozisyonda. Çiftçi ne gübresini atabildi ne de başka bir bakım yapabildi. Şu anda 'kardeşlenme' döneminde buğday. Buğdayın boyu 5 santimetrede kaldı. Normalde bu mevsimde bizim bu bölgemizde buğday en az 25-30 santimetre olması lazımdı. Yani biz halk arasında işte 'Dizimize yaklaşır' derdik. Yani buğdayın içinde yürüdük mü bayağı bir paçalarımız ıslanırdı. 5 santimetrede olduğu için sadece çimen gibi kaldı. Eğer bu şekilde yağmur yağmazsa, sulama imkanı olan çiftçilerimiz arazisini sularsa bir nebze kurtarabilir ama sulanamayan arazilerde ürün de alamazlar."

Erdallı, yağmur gelse bile buğday veriminin halihazırda etkilendiğini belirterek, şunları söyledi:

"Yağmurlar eğer olumlu geçerse geçen seneki aldığımız rekoltelere yine yetişeceğimizi sanmıyorum. Geçen yıl 1 dekarda 800 kilolara kadar çıkmıştık. Bir ton alan arkadaşlarımız olmuştu ama şu anda bu kuraklıktan dolayı 600 kilolara düşebilir en iyi yerlerde. Geçen seneki aldığımız tonajları alacağımızı düşünmüyorum yani. Yüzde 20-30 gibi şu anda her şey normal giderse buğdayda bir verim kaybı var."

İzmir'de buğday ekili kıraç arazilerde imkanı olanların sulama yaptığını ifade eden Erdallı, "Eğer yağmur yağmazsa 1 hafta 10 gün içerisinde bütün çiftçilerimizin sulamaya geçmesi lazım." ifadelerini kullandı.

Erdallı, sulama barajları ve yer altı sularının da kuraklıktan olumsuz etkilendiğini vurgulayarak, şöyle dedi:

"Gediz, Bakırçay bölgesindeki arkadaşlarımız barajlarda su olmadığını söylüyorlar. Geçen yıl pamuğa barajlarda su olmadığından dolayı bir defa su verdiler. Belki belli bir bölüm kurtarabildi ama bu yıl eğer barajlarda su yoksa onlar yazlık ürün de ekemeyecek. Onun dışında yazın ekili olacak mısır, kavun, karpuzda da sıkıntı başlayacak. Barajlarda su olmayınca nasıl sunulacak. Kuraklık sadece yani bu yılı değil önümüzdeki yılları da etkiliyor."

Domateste ihracat kısıtlaması kalıcı tahribata neden olur

Yaş meyve sebze ihracatçısı, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından domates ihracatına getirilen kısıtlamanın üreticilere zarar vereceğini ifade etti. TİM Yaş Meyve ve Sebze Sektör Kurulu, "Kısıtlama, kazanılan ihracat pazarlarında kalıcı tahribata neden olur" açıklamasını yaptı.

TİM Yaş Meyve ve Sebze Sektör Kurulu, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından gıda arz güvenliğinin sağlanması ve deprem bölgesine gıda arzını sağlama gerekçesiyle domates ihracatının 14 Nisan'a kadar kısıtlanması kararının gözden geçirilmesini istedi.

Kuruldan yapılan yazılı açıklamada, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından domates ihracatına getirilen yasağın üreticilere zarar vereceği, büyük bir özveri ve emek harcanarak kazanılan ihracat pazarlarında kalıcı tahribata neden olacağı aktararak, ihracatçıların kararın gözden geçirilmesini istediği kaydedildi.

Hali hazırda hem yurt içi talebi, hem de ihracatı karşılayacak miktarda üretim olduğu bildirilen açıklamada, Türkiye'nin domates ihracatının, yurt içi fiyat artışına etki etmesinin söz konusu olmadığı belirtildi.

Domates ve diğer tüm gıda ürünlerindeki fiyat artışının temel nedeninin girdi maliyetlerinin yükselmesi olduğu vurgulanan açıklamada, şunlar kaydedildi: "İhracat kısıtlaması en başta üreticileri olumsuz etkileyecektir. Üretimdeki düşüş fiyatların, yani enflasyonun daha da artmasına neden olacaktır. Mevsim olarak havanın da ısınmasıyla domates arzının yükseleceği bir dönemdeyiz.

Nisan-mayıs döneminde üreticilerin ürün kaybı, bakımsızlık veya seralardaki ürünün sökülmesiyle üretim, mevsim normallerinin altına düşecektir. Dolayısıyla üreticiler ağır zarar görürken, fiyatlar mevsim normallerinin de üstüne çıkacaktır. Yıllarca rakip ülkelerden güçlükle elde edebildiğimiz pazarların bir günde kaybedilmesi söz konusudur. Bu pazarların kaybı, bir sonraki senenin üretim planlamasını ciddi şekilde olumsuz etkileyecektir."

İstihdam kaybı ile yara daha da ağırlaşır

Yabancı zincir marketlerin Türkiye'deki ihracatçılara ve üreticilere ağır sorumluluklar yüklediği belirtilen açıklamada, yeniden izin verildiğinde ihracat yapacak maddi güçte ihracatçı sayısının ciddi oranda azalacağı aktarıldı. Ayrıca, devam etmeyen faaliyette ticari alacakların ciddi tahsilat kaybına neden olacağı vurgulanan açıklamada, şu değerlendirmelere yer verildi:

"Halihazırda taahhüt edilmiş işletmelerde yabancı marketlere hazırlanmış ürünlerin yasak kapsamına girmesi milyonlarla ifade edilen değer kaybına yol açacaktır. Öte yandan, deprem felaketi nedeniyle ağır tahribat gören Hatay, Adıyaman bölgesinden seralarda ve ihracat sürecinde on binlerce işçi istihdam edilmekte, bu istihdam bir nebze yaralara merhem olmaktadır. Bu durumda çalışamayan işletmeler işçilerini çıkarmak zorunda kalacak ve yara daha da ağırlaşacaktır. Tüm bu nedenlerle alınan kararın yeniden gözden geçirilerek bir an önce üreticiyi ve ihracatçıyı rahatlatacak adımların atılmasını bekliyoruz."

Karar, Türkiye'yi domates ithalatçısı yapar

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın talebi üzerine kısıtlama getirilmesine Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği'nden tepki geldi. EYMSİB Yönetim Kurulu tarafından yapılan yazılı açıklamada taze domatesin 2022'de 377 milyon dolarlık ihracat tutarıyla Türkiye'nin taze sebze ihracatında lider olduğu belirtilerek, "Domates ihracatına getirilen yasak hem ihracatçılarımıza hem de üreticilerimize tamiri mümkün olmayan hasarlar verecektir. Bu karar Türkiye'yi domates ithalatçısı yapar. Tüketicilerimiz belki 1,5 ay göreceli olarak domatesi ucuza yiyebilirler ancak, domatesi seneye 100 liraya yemek durumunda kalabilirler" denildi.

Kısıtlama ile fiyat istikrarı mümkün değil

Batı Akdeniz İhracatçıları Birliği (BAİB) Başkanı Ümit Mirza Çavuşoğlu, ihracat kısıtlaması ile fiyat istikrarını sağlamanın mümkün olamayacağını belirtti. Üretilen domatesin sadece çok düşük bir kısmının ihraç edildiğini belirten Çavuşoğlu, "Üretimin yüzde 70-80'i ihraç edilseydi fiyat istikrarının bozulmasından bahsedebilirdik. Ancak ihracat, üretimin yüzde 5'i bile değil" dedi.

Domates ve diğer tüm gıda ürünlerinde fiyatların artmasının nedeninin girdi maliyetlerinin yükselmesi olduğunu vurgulayan Çavuşoğlu, şunları kaydetti: "Sonraki dönemlerde çiftçiler zarar gördüğü için üretimden uzaklaşacak ve sebze meyve fiyatları üretim azalmasına bağlı olarak mevcut fiyatların daha da artmasına neden

olacaktır. Hem üretici hem ihracatçı hem de çalışan, tedarikçi ve yan sektörler domino etkisi ile bu durumdan kaynaklı ekonomik çöküş içerisine gireceklerdir.

Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Ali Bahar da, bakanlığın aldığı kararın 'şaşırtıcı ve hatalı' olduğunu savundu. Bahar, "İhracatçı firma bazında bir kota sunulmasını istiyoruz, aksi takdirde ihracatımızda geri dönüşü olmayan yaralar açılacaktır. İhracat, paketleme ve seralarda toplama faaliyetlerinde 10 binlerce işçi istihdam ediliyor. Bu kısıtlama ile çalışamayan işletmeler işçilerini çıkarmak zorunda kalacaklar ve yaralar daha da derinleşecektir."

Yabancı zincir marketler başka pazarlara yönelir

Kararı değerlendiren Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Senih Yazgan, "Acilen bu karardan geri dönülmeli. İhracatın yasaklanması yerine firmaların ihracat kapasitesi oranında ihracat kotası konularak üreticilerimizin ve elde edilmiş olan pazarların korunması sağlanmalı. Aksi halde geri dönüşü olmayan yaralar açılacak" dedi.

Yazgan, "İhracat, 14 Nisan'da açılrsa dahi yabancı zincir marketler başka tedarikçi ülkelerle anlaşmalar yaparak taahhüt verecektir ve Türkiye için dönüşü uzun yıllar alacak. Ayrıca, rakip üretici ülkeler özel ve uzun süreli anlaşmalar yapmadan ürünlerini vermeyeceklerdir. Bağlayıcı olmak için durumu fırsata çevireceklerdir" ifadelerini kullandı.

İki yıl ekilmeyen tarım arazileri kiralanacak

Tarım ve Orman Bakanlığı mülkiyeti gerçek ve tüzel kişilere ait olup, tarımsal faaliyete son verilmesi, göç veya başka bir sebeple üst üste 2 yıl süreyle işlenmeyen tarım arazilerini kiralayarak üretime kazandıracak. 12 ay içinde uygun faaliyette bulunmayanlar, uyarı tarihinden itibaren 5 yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmayacak.

Canan SAKARYA

Tarımsal üretimi planlamak, gıda güvencesi ve güvenliğini temin etmek için üretim öncesinde Bakanlıktan izin alınmasını öngören, sözleşmeli üretim modelini yeniden düzenleyen Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun tekli Meclis Başkanlığına sunuldu.

Meclis Tarım Komisyonunda bu hafta görüşülecek kanun teklifine göre; tarımsal üretimin planlanması, gıda güvencesi ve güvenliğinin temin edilmesi, verimliliğin artırılması, çevrenin korunması ve sürdürülebilirliğin tesis edilmesi için Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenen ürün veya ürün gruplarının üretimine başlanmadan önce Bakanlıktan izin alınacak.

Bakanlık, arz ve talep miktarı ile yeterlilik derecesini dikkate alarak hangi ürün veya ürün gruplarının üretileceği ile tarım havzası veya işletme bazında asgari ve azami üretim miktarlarını belirleyecek. Bu kurala uymayanlardan ilk kez tespit edilenler Bakanlık tarafından yazılı olarak uyarılacaklar. Bakanlık tarafından yazılı olarak uyarılan ancak uyarı tarihinden itibaren 12 ay içinde uygun faaliyette bulunmayanlar,

uyarı tarihinden itibaren 5 yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmayacak.

Sözleşmeli üretilen üründen vazgeçenlere yaptırım

Tarım ve Orman Bakanlığınca, tarım sektöründe sözleşmeli üretimin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için gerekli düzenlemeler yapılacaktır. Sözleşmeli üretimde irade serbestisi esas olacak ancak salgın hastalıklar, tarım ürünleri ticaretinde yaşanan gelişmeler karşısında arz güvenliğinin sağlanması, tarımsal üretimin iç veya dış talebe uygun ayarlanması, bitki ve hayvan sağlığının korunması amacıyla Bakanlıkça belirlenen ürün veya ürün grupları, sözleşmeli olarak üretilecek.

Tarımsal üretim sözleşmesine tabi ürünlere veya üretim varlıklarına sigorta yaptırılması zorunlu olacak. Tarımsal üretim sözleşmelerinde belirtilen mücbir sebepler haricinde sözleşme kapsamında üretilen ürünün alımından veya satımından vazgeçen üretici ya da alıcılar için ceza koşulu belirlenecek.

Ceza koşulu, alımından ya da satımından kaçınılan ürün miktarının sözleşmedeki bedelinin yüzde 20'sinden az ve yüzde 50'sinden fazla olamayacak. Et ve Süt Kurumunun taraf olduğu sözleşmelerde üretici için ceza koşulu alt sınırdan daha az belirlenebilecek veya ceza koşuluna yer verilmeyebilecektir. Tarımsal üretim sözleşmesinden doğan davalarda arabulucuya başvurulmuş olması, dava şartı olacak. Bu hüküm, 1 Eylül 2023'ten sonra açılacak davalarda uygulanacak.

Tarım arazileri boş kalmayacak

Kanun teklifine göre, Tarım ve Orman Bakanlığı mülkiyeti gerçek ve tüzel kişilere ait olup, hisselilik, mülkiyet ihtilafı, parçalılık, tarımsal faaliyete son verilmesi, göç veya başka bir sebeple üst üste 2 yıl süreyle işlenmeyen tarım arazilerini tespit edecek.

Bu arazilerin ekonomiye kazandırılması için kira geliri arazi maliklerine ait olmak üzere kiraya verebilecek. Kiralamada öncelikli arazinin bulunduğu yerleşim yerinde ikamet edenlere ya da sivil toplum kuruluşlarına ve meslek odalarına yapılacaktır. Kiralanan araziler, Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kaydedilecek ve kiracılar bu arazilerle ilgili tarımsal desteklerden yararlandırılacaktır.

Orman yangınlarında cezalar artırılıyor

Kanun teklifine göre, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı orman yangınına sebep olanlara verilen 2 yıldan 7 yıla kadar hapis cezası, 3 yıldan 10 yıla kadar hapis cezasına çıkarılıyor. Devlet ormanlarında orman idaresince belirlenen konak yerlerinden başka yerlerde geceleyenlere verilen ceza 50 liradan 1500 liraya çıkarılıyor. Kasten orman yakan kişi, 10 yıldan az olmamak üzere hapis ve 1000 günden 10 bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacaktır.

Küresel gıda fiyatları 11 aydır aralıksız geriliyor

FAO Gıda Fiyat Endeksinde gerileme trendi Şubat ayında da sürdü. Küresel gıda fiyatları 11 aydır aralıksız düşüyor.

Birleşmiş Milletler (BM) Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) küresel gıda emtia fiyatlarının gösterge endeksi Şubat'ta art arda on birinci ay geriledi.

FAO Gıda Fiyat Endeksi, Şubat'ta aylık bazda yüzde 0.6'lık sınırlı bir düşüşle ortalama 129.8 puan oldu. Endeks, yıllık bazda ise yüzde 8.1 geri çekildi.

Tahıl Fiyat Endeksi, aylık bazda yüzde 0.1 gerilerken, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 1.4 yukarıda seyretti. Uluslararası buğday fiyatları art arda üç ay düştükten sonra Şubat ayında yüzde 0.3 gibi sınırlı oranda arttı.

Bitkisel Yağ Fiyat Endeksi, aylık bazda yüzde 3.2 düşerken, 2021 yılının başından bu yana en düşük seviyeyi kaydetti.

Süt Ürünleri Fiyat Endeksi ise aylık bazda yüzde 2.7 gerilerken, yıllık bazda yüzde 7.2 düştü.

Et Fiyat Endeksi, aylık bazda sadece yüzde 0.1 gibi yataya yakın gerilerken, yıllık bazda yüzde 1.7 geri çekildi.

Şeker Fiyat Endeksi ise aylık bazda yüzde 6.9 artışla Şubat 2017'den bu yana en yüksek seviyeye ulaştı.

Türkiye'de gıda enflasyonu Şubat'ta aylık bazda yüzde 7.36 artarken, yıllık bazda yüzde 69.33 yükseldi.

Ramazan'da hububat fiyatlarında artış olacak mı?

İstanbul Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İHBİR) Başkanı Kazım Taycı, yağışların az olmasının bir sorun olduğunu ancak ekilmiş alanların ilk yağmur ve kısmi kar ihtiyaçlarının sağlandığını söyledi.

Dünya Gazetesi

Taycı, "Nihai çıkacak miktarlara çok büyük yüzdelerle bir etkisi olacağı kanaatinde değiliz. Tahıl, bakla, hububat tarafında artı, eksi yüzde 10 oranı kabul edilebilir bir değerdir ama bu yüzde 20-30'larda olmayacak. Öyle bir kuraklıkla karşı karşıya değiliz ama neticede kuraklık dediğimiz yağışların az olması önemli bir problem" şeklinde konuştu.

Mevcut suyun kullanımına ilişkin rezervlerin daha bilinçli kullanılması gerektiğine işaret eden Taycı, "Sanayi tesislerimizden mümkün oldukça doğru arıtma faaliyetleriyle geri dönüşümlü suyun kullanılabilmesi noktasında daha fazla yatırımlara ihtiyacımız var ki aynı suyu, özellikle süreçleri ısıtma ve soğutma amaçlı kullandığımız bu suları tekrar tekrar kullanabilelim" dedi.

“Birkaç kalem üründe düşüş yaşanır”

Kazım Taycı, ramazan ayında genel hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri tarafında tedarikte bir sıkıntı yaşanmayacağını ifade etti. Taycı, fiyatlamada da herhangi bir fiyat artışı olmayacağını, hatta birkaç kalem üründe geriye gelmeyi

06.03.2023

beklediklerini, ürün tedariki konusunda da herhangi bir sorun yaşanmayacağını söyledi.

İHBİR Başkanı Taycı, depremin yaşandığı coğrafyada Türkiye'nin en verimli ovalarının olduğunu belirterek, "Yapmamız gereken; bölgede verimli topraklarımızdaki üretimin, yapılan hayvancılığın kesintisiz şekilde devamlılığını sağlamak" diye konuştu.

TOBB'dan deprem bölgesi için 5 proje

TOBB, depremzede sanayiciye destek için 'Tedarikçim Deprem Bölgesinden' projesi başlatarak, büyük ölçekli şirketleri, hammadde ve yarı mamul tedariklerini deprem bölgesindeki firmalardan karşılamaya davet etti.

ANKARA/EKONOMİ

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) bünyesindeki sanayi odaları İstanbul Sanayi Odası (İSO) ev sahipliğinde TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu başkanlığında bir araya geldi. Sanayi odaları depremde etkilenen 11 ilin ekonomilerinin canlandırılması ve normalleşmesi için alınması gereken önlemleri 5 proje altında topladı.

TOBB tarafından yapılan açıklamada projelere ilişkin şu bilgiler yer aldı:

“Tedarikçim Deprem Bölgesinden”

Özellikle büyük ölçekli şirketleri, hammadde ve yarı mamul tedariklerini deprem bölgesindeki firmalardan karşılamaya davet ediyoruz. Bu çerçevede TOBB Sanayi Veritabanından bölgedeki üreticilerle gerekli eşleştirmeleri yaparak, bölgedeki ticaretin yeniden canlanmasını hedefliyoruz. Tüm illerimizdeki Oda ve Borsalar ile 65 Sektör Meclisi üyelerine yönelik bilgilendirme yapılarak, ülke genelinde iş çevrelerinin projeye katılımının sağlanması hedefleniyor.

Ulusal Gıda Perakendecileri çalışması başlatıldı

Oda ve Borsalar ile Sektör Meclisleri kanalıyla ulusal çapta faaliyet gösteren gıda perakendecilerinin tarım ve gıda ürünleri ile hammadde alımlarını deprem bölgesindeki üreticilerden yapmasını amaçlıyoruz. Bu konuda başlatılan çalışmalar hızlandırılacak.

E-ticaret pazaryerlerinden pozitif ayırım

TOBB e-Ticaret Sektör Meclisi kanalıyla başlatılan pazar yerlerinin, deprem bölgesindeki firmalardan tüketiciye ulaştırılacak ürünler için komisyon almaması uygulamasının sektör genelindeki tüm firmalara yaygınlaştırılmasını ve bölgedeki üreticilerin ön plana çıkarılmasını amaçlıyoruz. Bölgeden internet üzerinden yapılacak satışların, kargo masraflarının düşürülmesi için de kargo şirketleri nezdinde girişimlerde bulunulacak.

Teknik destek temini

İstihdamın ve ekonomik aktivitenin yeniden canlandırılması, hasar gören üretim tesislerinin tekrar faaliyete başlayabilmesi için Oda ve Borsalar vasıtasıyla ve üyelerimizin katkılarıyla teknik destek seferberliği başlatacağız.

Çalışanlara ilave gelir desteği

Deprem bölgesindeki istihdamın toparlanması amacıyla 2023 yılı boyunca çalışanlardan kesilen gelir vergisi ve sigorta priminin çalışanlara iade edilmesinin faydalı olacağını değerlendiriyoruz. Böylece söz konusu kesintilerin çalışanlara ilave gelir olarak yansıtılması sağlanmış olacaktır.

Toplantıya şu sanayi odası başkanları katıldı:

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, TOBB Sanayi Odaları Konsey Başkanı - İstanbul Sanayi Odası Başkanı Erdal Bahçıvan, TOBB Başkan Yardımcısı - İstanbul Ticaret Borsası Başkanı Ali Kopuz, TOBB Başkan Yardımcısı - Kocaeli Sanayi Odası Başkanı Ayhan Zeytinoğlu, TOBB Başkan Yardımcısı - İstanbul ve Marmara, Ege, Akdeniz, Karadeniz Bölgeleri Deniz Ticaret Odası Başkanı Tamer Kıran, TOBB Yönetim Kurulu Üyesi - Adana Sanayi Odası Başkanı Zeki Kıvanç, TOBB Yönetim Kurulu Üyesi - Kayseri Sanayi Odası Başkanı Mehmet Büyüksimitci, Ege Bölgesi Sanayi Odası Başkanı Ender Yorgancılar, Ankara Sanayi Odası Başkanı Seyit Ardiç, Aydın Sanayi Odası Başkanı Gökhan Maraş, Balıkesir Sanayi Odası Başkanı Nazmi Yarış, Denizli Sanayi Odası Başkanı Selim Kasapoğlu, Eskişehir Sanayi Odası Başkanı Celalettin Kesikbaş, Gaziantep Sanayi Odası Meclis Başkanı Adil Sani Konukoğlu, Gaziantep Sanayi Odası Başkanı Adnan Ünverdi, Konya Sanayi Odası Başkanı Mustafa Büyükeğen ve Nevşehir Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Arif Parmaksız.

AB'nin Rusya yaptırımlarında 'çeper genişleyebilir' uyarısı

Rusya-Ukrayna Savaşı ikinci yılına girerken Rusya'nın çevre ülkelerle ihracatını mercek altına alan AB, yaptırımların çeperini genişletmeye hazırlanıyor. İlk sinyal Polonya'nın Belarus sınırını AB'li olmayan TIR'lara kapatmasıyla geldi. Türkiye-Rusya ikili ekonomik ilişkilerdeki gelişmeye işaret eden uzmanlar da "müeyyideler artabilir" uyarısı yapıyor.

MERVE YİĞİTCAN

Rusya – Ukrayna Savaşı'nda bir yıl geride kalırken Batı, Moskova yönetimine yönelik yaptırımlarda çeperi genişletme sinyali verdi. Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu çevre ekonomilerden Rusya'ya yapılan ihracatı mercek altına alan AB, baskılarını artırmaya hazırlanırken ilk sinyali AB'li olmayan TIR'lara Belarus sınırını kapatarak verdi.

Türkiye'nin Rusya'ya ihracatı geçen yıl yüzde 43 artışla 7,6 milyar dolara ulaştı. Yılın sonunda Türkiye'nin en büyük sekizinci ihracat pazarı olarak listede yer bulan Rusya, bu yılın ilk iki ayında ise beşinci sıraya kadar yükseldi. EKONOMİ gazetesine konuşan iş dünyası temsilcileri, Türkiye'nin Rusya'ya artan ihracatının dikkat çektiğini, bunun sonucu olarak baskıların artabileceği uyarısında bulundular.

Zeytinoğlu: Baskı gelecektir

Öncelikle Polonya'nın AB'li olmayan nakliyecilere Belarus sınırını kapatmasını değerlendiren İktisadi Kalkınma Vakfı (İKV) Başkanı Ayhan Zeytinoğlu Polonya'nın Türkiye ile iyi ilişkilerine dikkati çekerek uygulamanın Türkiye'yi değil, Belarus'u

sıkıştırmak için gündeme geldiği görüşünü dile getirdi. Türk nakliyecilerin alternatif güzergahlar üzerinde çalıştığını aktaran Zeytinoğlu, “Orta ve uzun vadede AB bize, ‘Çok destek veriyorsunuz, biraz dikkat edin’ diyecektir” ifadelerini kullandı.

Türkiye’nin Rusya’ya yaptığı ihracatta ciddi bir artış olduğunu vurgulayan Zeytinoğlu Rusya’nın çok kısa bir sürede Türkiye’nin beşinci büyük ihracat pazarı haline geldiğini belirterek “Bunun birilerinin dikkatini çekmemesi mümkün değil. Bize de baskı gelecektir, bu kaçınılmaz” dedi. Zeytinoğlu sözleri şöyle sürdürdü: “Ancak biz Rusya’ya ağırlıklı olarak gıda sattığımız için daha fazla büyüme şansımız yok. Tabii bunun yanında biz Rusya’dan 30-40 milyar dolarlık enerji alıyoruz. Dolayısıyla Rusya’ya bağımlı olduğumuzu Batı’ya söylüyoruz. Bu nedenle ticareti de ofset etmeye çalışıyoruz.”

Çetin: Dikkatli olmak gerekiyor

DEİK Türkiye-Avrasya İş Konseyleri Başkanı Ruşen Çetin ise EKONOMİ’ye yaptığı değerlendirmede Türkiye’nin çeşitli kesimler tarafından Rusya konusunda sıkıştırıldığını söyledi. Başta AB ve NATO Batı’nın müeyyideleri daha da artırıp zorlaştırmaya çalıştığını ifade eden Çetin, “Hatta Türkiye’yi de [yaptırımların] içine almaya çalışıyorlar” dedi.

Batının bu tutumuna karşın Türkiye’nin oldukça başarılı bir politika izlediğini savunan Çetin, “İki tarafa da mümkün olduğu kadar eşit mesafede gitmeye çalışıyoruz. O yüzden biraz daha iyi görünüyor durum. Batı, ödemeler konusunda birtakım zorluklar çıkarmıştı, ama sistem yine de bir şekilde çözülüyor. O kısmı aşabiliyoruz. Ama dikkatli olmak gerekiyor. Ödemeler ve bankalarla ilgili yeni müeyyideler gelebilir, bu bir tahmin. Dikkatli olmak lazım. Ancak politikamızı biz bu şekilde sürdürmeliyiz” şeklinde konuştu.

Fayat: Batılı iş insanları farklı düşünüyor

Türkiye’nin Rusya’ya en önemli ihracat kalemlerinden biri hazır giyim ve bu alandaki en yetkin isimlerden biri de TOBB Hazır Giyim ve Konfeksiyon Sektörü Meclis Başkanı Şeref Fayat. Türkiye’nin bugüne kadar hem AB hem de ABD’nin yaptırımlarına katılmadığını belirten Fayat, daha da önemlisi bu durumu her iki tarafın da kabul ettiğine dikkat çekti. Ancak Fayat “ticarete aracılık etme” konusuna Batı’dan önemli itirazlar geldiğini kaydetti. Zaman zaman Batılı üst düzey yetkililerin Türkiye’de temaslarda bulunduğunu hatırlatan Fayat, “Savaşın uzamasının hem Ukrayna’ya hem de AB’ye ciddi etkileri var, tıpkı Rusya’ya olduğu gibi. Aslında AB’de siyasiler Rusya ile ticarette çok katı olsalar da Batılı şirketler daha farklı düşünüyorlar, bunu bir şekilde aşmak istiyorlar. Dolayısıyla ara sıra itiraz etseler de bu ticaretin fişini tam olarak çekemeyecekler. Çünkü AB için, Türkiye’den başka hem Rusya hem de Ukrayna ile oturup konuşabilecek başka ülke kalmadı” görüşünü paylaştı.

Alışkanlıkları değişen Rus tüketici harcamalarda frene basıyor

Savaşın başlarında Rusya'dan çıkan bazı yabancı markaların yerini Türk markaların aldığı hatırlatan Fayat, savaşın uzamasıyla Rusya'daki tüketici alışkanlıklarının da değiştiğini kaydetti. Rus vatandaşların harcamalarda frene bastıklarını anlatan Fayat "Rusya'dan siparişlerde gözle görülür düşüşler söz konusu" diye konuştu. Kayıtlı ihracat rakamlarına göre Rusya ve Ukrayna'ya hazır giyim ihracatı 300 milyon dolar seviyesinde olsa da ticaretin çok ciddi kısmı yolcu beraberisi olduğu için, bu iki ülkeye gerçek ihracatın 2 milyar dolar seviyesinde olduğu tahmin ediliyor.

SAYILARLA TÜRKİYE-RUSYA İLİŞKİLERİ

Rusya'dan ithalat ikiye katladı

2021 yılında 5,3 milyar dolar olan Rusya'ya ihracat 2022 yılında 7,6 milyar dolara ulaştı. Aynı dönemde Rusya'dan ithalat ise 27,6 milyar dolardan 57,3 milyar dolara ulaştı. Artışta savaş sonrası yükselen enerji fiyatları etkili oldu.

Yabancıya satışta Ruslar ilk sırada

Savaşla birlikte Rusların Türkiye'de konut piyasasına ilgisi arttı. Yabancılar konut satışı 2022'de bir önceki yıla göre yüzde 15,2 artarak 67 bin 490 oldu. Ruslar geçen yıl 16 bin 312 konutla yabancıya satışta ilk sırada yer aldı.

2022'de 1363 Rus sermayeli firma

Ruslar geçen yıl şirket açılışında da zirveye oturdu. Türkiye'de kurulan Rus sermayeli şirket sayısı bin 363 oldu. Bunların 140'ı anonim, bin 223'ü de limited olarak kayıtlara geçti. Toplam sermayesi 679,3 milyon TL'ye ulaşan bu şirketlerdeki yabancı payı 565,6 milyon TL oldu.

Rus turist azalmadı, aksine arttı

Savaş başladığında en büyük tedirginlik turizmde yaşanacak kayıplardı. Ancak tahminlerin aksine Rusya'dan gelen turist sayısında artış yaşandı. 2021'de 4,7 milyon olan Rus turist sayısı geçen yıl yüzde 13 artışla 5 milyon 232 bine yükseldi.

Togg vergisi, Musk'ı kızdırdı

Çin menşeli araçlara getirilen ilave gümrük vergisi, Türkiye'de şirket kuran Tesla'yı zora soktu. Model 3'ü Çin'den getirme planı da suya düşen şirket, Türkiye'deki yatırım kararını gözden geçiriyor.

Aysel YÜCEL

Elektrikli otomobillere yönelik geçen cuma yayınlanan ÖTV düzenlemesi piyasayı karıştırdı. Togg'un satışa sunulmasına sayılı günler kala elektrikli otomobillerde indirimli ÖTV'ye tabi matrah artırılırken, Çin menşeli araçlar ise ilave gümrük vergisi geldi. Bu durum son dönemde pazarda atağa geçen Çinli markaların rekabet gücünü önemli oranda azaltırken, Tesla'yı da zora soktu.

2018'de ABD ile Türkiye arasında yaşanan "rahip krizi" sonrası gelen ek gümrük vergisiyle zorlu Center'daki showroom açma planını askıya alan Tesla, Çin ve Berlin üretimleriyle bu vergi engelini aşacağı düşüncesiyle 2022'de Türkiye'de yeniden yatırım kararı almış ve şirket kurmuştu. İşe alım sürecini yeni ilanlarla hızlandıran Tesla, 2023'ün ilk çeyreğinde yapacağı Türkiye lansmanı ile Model 3 ve Model Y araçlarını satışa çıkarmaya hazırlanıyordu. Model Y'nin Berlin'den, Model 3'ün ise Şanghay'dan gelmesi planlanıyordu. EKONOMİ gazetesinin markaya yakın kaynaklardan edindiği bilgiye göre, Tesla son gelen ilave gümrük vergisinden sonra Türkiye'deki yatırım kararlarını yeniden gözden geçiriyor. Tesla Türkiye CEO'su Kemal Geçer de ilave gümrük vergilerinin Tesla'nın Türkiye'deki planlarını olumsuz etkilediğini ifade etti.

Çinli markalarda iştah kalmadı

Lüks araç ithalatında Türkiye'nin önde gelen temsilcilerinden olan Albayrak&Minoto CEO'su Ferhat Albayrak ilave gümrük vergisinin Çin'de üretim yapan birçok markanın Türkiye pazarına yönelik iştahını kaçırdığını ifade etti. EKONOMİ gazetesine konuşan Albayrak, ilave gümrük vergisinin sadece Tesla'yı değil son dönemde Türkiye'ye pazarına girmek için yarışa giren Çinli elektrikli otomobil üreticilerini de olumsuz ekileceğini ifade ederek, "Elektrikli araç denildiğinde bizim aklımıza Tesla geliyor ancak, geçen hafta ALJ distribütörlüğünde Türkiye pazarına giriş yapmaya hazırlanan BYD de dünyanın en büyük elektrikli araç firmalarından biri. BYD sadece otomobil üretme değil, pil teknolojileri gelişmede de çok önemli. Hatta demir-fosfat bataryaya yönelik yatırımları verimli sonuç verdiği için Tesla da bu kimyayı kullanmaya başlamıştı. Ancak ve BYD diğer benzer Çinli üreticilerin Türkiye'ye yatırım iştahının azalacağını düşünüyorum" açıklamasını yaptı.

Çin menşeli ithal araçlara halihazırda yüzde 10 gümrük vergisi vardı. Geçen yıl buna ilave yüzde 10 gümrük vergisi gelmişti. Bu ilave yüzde 10 gümrük vergisi oranı geçen Cuma yapılan düzenleme ile yüzde 40'a çıkarıldı. Yani Çin menşeli araçlara toplamda yüzde 54 gümrük vergisi ödeyecek. Bu sadece Çinli markalar değil.

Diğer yandan, elektrikli otomobillerde indirimli ÖTV'ye tabi matrah limitleri cuma günü Resmi Gazetede yayınlanan kararla artırıldı. Bu kapsamda motor gücü 160 kW'nın altında olup yüzde 10 ÖTV'ye tabi olan elektrik motorlu araçlar için 700 bin lira olan matrah 1 milyon 250 bin liraya yükseltildi. Motor gücü 160 kW üstü olan araçlarda yüzde 50 ÖTV'ye tabi araçlarda ise 750 bin lira olan matrah 1 milyon 350 bin liraya çıkarıldı. Sektör uzmanları güncellenmenin bu ay piyasaya çıkması beklenen Togg için yapıldığı konusunda hemfikir. İndirimli ÖTV dilimlerinde motor gücü 160 KW'yı geçmeyenler için yüzde 78, geçenler için de yüzde 80'lik bir artış var. Yapılan düzenleme ile sadece Togg'a değil, Citroen, Hyundai, Renault gibi bazı diğer Avrupalı markaların elektrikli modellerine de indirim geldi. İndirim oranları yüzde 6 ila yüzde 21 oranında değişiyor. Örnek vermek gerekirse, Citroen'in elektrikli C4 X Shine Bold modeli yapılan düzenleme sonrası 1 milyon 219 bin TL'den 959 bin TL'nin altına düştü.

Model 3'ün gelişi hayal oldu

Tesla'nın amiral gemisi Model 3'ün baz fiyatı yaklaşık 37 bin Euro, yeni düzenleme sonrası bu model Türkiye pazarına girerken yüzde 60 ÖTV, yüzde 54 gümrük gümrük vergisi ve yüzde 18 de KDV eklenerek gelecek. Bu da aracın fiyatının önemli oranda artması anlamına geliyor. Togg'un baz versiyonunun ise 1 milyon 250 bin TL'lik ÖTV matrahına girmesi bekleniyor. Togg'un vergisiz fiyatının maksimum 1 milyon 250 bin diye düşündüğümüzde bu da aracın fiyatının yüzde 10 ÖTV+ yüzde 18 KDV ile 1 milyon 622 bin TL'yi geçmeyeceği tahmin ediliyor. Sektör uzmanları, Togg'un ortalama fiyatının 1 milyon 500 bin TL bandında olacağını tahmin öngörüyor.

Kamu bankaları tüketiciyle nikah tazeleme peşinde

Tüketici kredilerindeki payı 1 yılda neredeyse 5 puan azalan kamu mevduat bankaları hızlı bir kampanya sürecine girdi. Kamu bankalarının yılın ilk haftalarında yüzde 20'ler seviyesinde olan tüketici kredi büyümesi 24 Şubat haftası yüzde 70,2'ye fırladı.

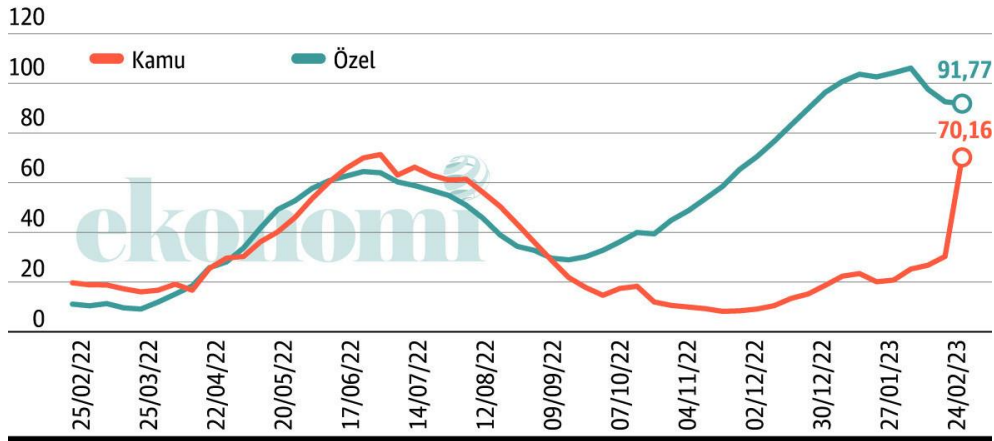
Şebnem TURHAN

Bankacılık sektörü yoğun regülasyonlara uyum sağlamaya çalışırken bir yandan da karlılığını sürdürme çabasında. Ancak yılın ilk ayı sektörde her banka için verimli geçmedi. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun aylık verilerine göre ocak ayında yerli özel mevduat bankaları yüzde 76, yabancı mevduat bankaları yüzde 197,1 net kar artışı yakalarken kamu mevduat bankalarının net kar büyümesi yüzde 10,2 ile sınırlı kaldı. Bankacılık sektörü kaynakları kamu mevduat bankalarındaki bu yavaşlamanın en büyük nedeninin tüketicilerde yaşadığı kaybı olduğuna dikkat çekti.

Tüketici kredilerindeki payı 5 puan geriledi

BDDK aylık verilerine göre geçen yıl ocakta kamu mevduat bankalarının toplam tüketici kredileri içindeki payı yüzde 42,1 iken bu yıl ocakta yüzde 37,3'e indi. Bu durum neredeyse 5 puanlık bir düşüşe işaret ediyor. Kredi büyüme hızında da yavaşlama var. Kamu mevduat bankalarının tüketici kredi büyümesi bu yıl ocak ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 28,7'de kaldı. Bankacılık sektöründe ise tüketici kredi büyümesi ocak ayı itibariyle yüzde 45,2 seviyesinde ve tüketici kredileri 1.13 trilyon liraya çıktı.

Kamu ve özel bankaların tüketici kredileri büyüme hızları (%)

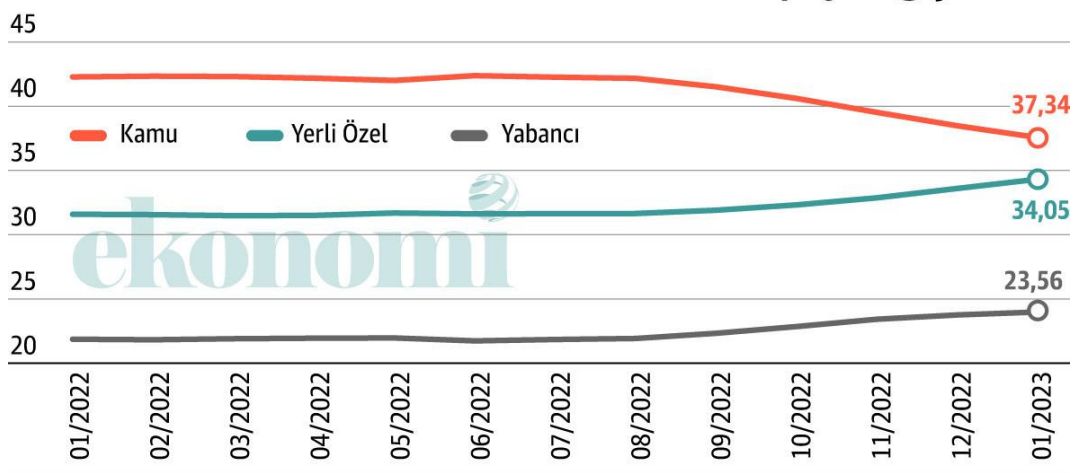
Yerli özel ve yabancı mevduat bankaları ise tüketici kredilerindeki paylarını hızlı şekilde büyüttü. BDDK aylık verilerine göre yerli özel mevduat bankalarının geçen yıl ocakta yüzde 31,3 olan toplam tüketici kredileri içinde aldıkları pay bu yıl ocakta yüzde 34'e, yabancı mevduat bankalarının da geçen yıl ocakta yüzde 21,4 olan payı da bu yıl ocakta yüzde 23,6'ya çıktı.

Yani yerli özel mevduat bankaları tüketici kredilerinden aldığı payı 2.77 puan, yabancı özel mevduat bankaları da 2.15 puan artırmayı başardı. Yerli özel mevduat bankalarının tüketici kredileri büyümesi de bu yıl ocakta geçen yıl ocak ayına göre yüzde 56,7 olurken, yabancı mevduat bankalarının kredi büyüme hızı yüzde 59,9 olarak hesaplandı.

Ticari kredi faizi mevduat faizinin 14.14 puan altında

Tüketici kredilerinin bankacılık sektörü için son dönemde önemi bir kat daha arttı. Merkez Bankası ve BDDK'nın getirdiği regülasyonları bankacılık sektörünü ticari kredilerde belli bir faiz limitinin üzerine çıkılması ile büyümenin de belli oranı aşması durumunda ek menkul kıymet alımı yapmak zorunda bırakıyor.

Tüketici kredilerinde mevduat bankalarının pay değişimi (%)

Aynı zamanda ticari kredi faizleri de TL mevduat faizlerinin de oldukça altında seyrediyor. Çünkü yine regülasyonlar nedeniyle bankacılık sektörü ek menkul kıymet tesisinden kaçınmak için TL mevduatın toplam mevduat içindeki payını yüzde 60'a çıkarmak zorunda. 24 Şubat haftası itibariyle kredi kartı ve KMH hariç TL cinsi ticari kredi faizi yüzde 12,81'e geriledi.

İhtiyaç kredisi faizi ise yüzde 29,02 seviyesinde. Kredi faizlerine karşılık 3 aya kadar TL vadeli mevduat ortalama faizi yüzde 26,95 seviyesinde. Bu ticari kredi faiziyle arasındaki makasın 14.14 puana açıldığını gösteriyor. Yani bankacılık sektörü mevduat faizinin 14.14 puan altında ticari kredi kullanıyor. İhtiyaç kredisi faizi ise TL mevduat faizinden 2.07 puan daha yukarıda. Sektör için ticari kredi kullanırmak kaba tabiriyle zararına olurken, tüketici kredisi kullanırmak ise avantajına oluyor.

Kamu bankaları ticari kredide hızlı büyüdü

Regülasyonlarla karmaşılaşan banka bilanço yönetimi ocak ayında kamu mevduat bankalarının net karlılığında ivme kaybı yarattı. Çünkü kamu mevduat bankalarının ticari kredi büyümesi Merkez Bankası verilerine göre 13 haftalık yıllıklandırılmış ve kur etkisinden arındırılmış olarak yüzde 63,8 iken özel bankalarda bu oran yüzde 5,65 seviyesinde.

Tüketici kredilerinde ise tam tersi bir durum var. Özel bankalarda tüketici kredi büyümesi yüzde 100'ü aşmışken yılın ilk haftalarında kamu bankalarında yüzde 20'ler seviyesindeydi. Öyle ki geçen yıl kasım ayında kamu bankalarının tüketici kredi büyümesi yüzde 8,2'ye kadar geriledi.

Son haftada kamu bankaları gaza bastı

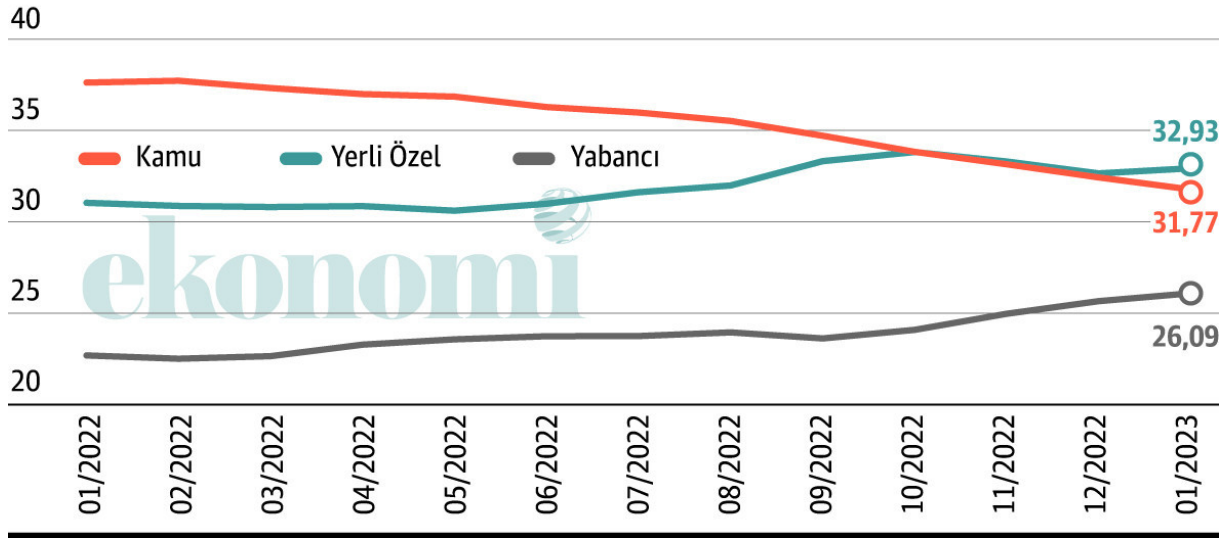
Bu gidişata dur demek için de şubat ayı ile beraber ise kamu bankalarında tüketici kampanyalarına hız verildi. BDDK haftalık verilerine göre kamu mevduat bankaları 24 Şubat itibariyle toplam tüketici kredileri içindeki payını 17 Şubat haftasına göre 1.2 puan arttırdı ve yüzde 38,81'e yükseltti. Tüketici kredi büyümesi de 24 Şubat haftasında hızlı bir sıçramayla yüzde 70,2'ye çıktı. 17 Şubat haftasında kredi büyüme oranı yüzde 30,3 sevisinde bulunuyordu.

Bankacılık sektörü kaynakları diğer bankaların agresif emekli promosyonu kampanyalarının kamu bankalarının tüketici ayağına büyük hasar verdiğini dile getirdi. Emekli maaşı müşterisi kaybının da etkisiyle bireysel müşteriler tarafında sıkıntı yaşayan kamu bankalarının yeni dönemde en büyük ilgisinin bu yönde olacağını vurguladı.

Kredinin yanı sıra bireysel mevduat da kaybetti

Kamu bankaları bireysel müşterilerde tek kaybı krediler tarafında yaşanmadı. Özellikle TL mevduat oranındaki hedefin yakalanması için bankacılık sektöründe büyük bir yarış sürerken kamu mevduat bankaları bireysel alanda geride kaldı.

Gerçek kişi TL mevduatta mevduat bankalarının payı (%)

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) aylık verilerine göre gerçek kişilerde TL cinsi toplam mevduatta kamu mevduat bankalarının geçen yıl ocakta yüzde 37,62 olan payı bu yıl ocakta yüzde 31,77'ye kadar geriledi. Bu bireysel müşteri TL mevduatta 6 puanlık bir pay kaybına işaret ediyor. Yerli özel mevduat bankalarının bireysel müşterilerin toplam TL mevduattaki payı geçen yıl ocakta yüzde 31,04 iken bu yıl ocakta yüzde 32,93'e çıktı. Yabancı mevduat bankalarının da geçen yıl yüzde 22,69 olan payı yüzde 26,09'a hızlı yükseldi.

İvme kaybının diğer nedenleri neydi?

Kamu mevduat bankalarının net karındaki ivme kaybının en önemli nedenleri ticari kredi büyümesi ile tüketici kredilerindeki kayıp olsa da başka etkenler de bulunuyor.

Bankacılık sektörü kaynakları kamu mevduat bankalarının TÜFE'ye endeksli kağıtların bilanço değerlemesinin Merkez Bankası enflasyon tahminine göre yapılmasının da net kardaki ivme kaybında etkili olduğunu belirtti. Bunun yanı sıra kamu mevduat bankalarının sabit kuponlu devlet tahvili artışı ile Merkez Bankası'nın döviz dönüşlü kur korumalı mevduatta faiz üst sınırını kaldırmasıyla artan maliyet de önemli oldu.

Akşener masaya dönme şartını açıkladı! Kılıçdaroğlu kabul ederse...

Ünlü Gazeteci Sevilay Yılman gündemi sarsan açıklamaları sonrası Meral Akşener'le yaptığı görüşmeyi anlattı. Yılman'ın dediğine göre Akşener: "Kemal Kılıçdaroğlu milletin dediğini kabul ederse hiç gurur yapmam masaya geri dönerim" demiş.

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener'in geçen yaptığı adaylık açıklamasının yankıları sürüyor. Akşener'in açıklamaları bugün de gündemin bir numaralı konusu oldu. Bütün sosyal medya mecralarında ve televizyon programlarında bu konu konuşuluyor.

Ünlü Gazeteci Sevilay Yılman Habertürk'te Açık ve Net programında Akşener'le yaptığı görüşmeyi anlattı. Yılman Akşener'in kendisine **"Kemal Kılıçdaroğlu milletin dediğini kabul ederse hiç gurur yapmam masaya geri dönerim"** dediğini anlattı.

Akşener'in Yılman'a yaptığı açıklama şu şekilde:

Hiç kimseyle pazarlık yapmadım

"Ben kişisel çıkarlarım için hiç kimseyle pazarlık yapmadım. Eğer öyle bir şey düşünüyorlarsa gelsin evimi taşlasınlar. Biz bu seçimi almalıyız dedim almak için de araştırma şirketlerinin yaptığı iki ismi koydum.

Gurur yapmadan o masaya geri dönerim

Biri Ekrem İmamoğlu biri Mansur Yavaş bu seçimi kazanmak istiyorsak bunlardan biriyle yola çıkmalıyız dedim. Kim olursa olsun biz bütün gücümüzle varız dedim. Masa ya da Kemal bey benim değil milletin bu istediği kabul ederse gurur yapmadan o masaya geri dönerim"

Aydın ve Denizli’de tarımsal sulamaya kuraklık kısıtlaması

Ali Ekber YILDIRIM

06 Mart 2023 Pazartesi

Kuraklık nedeniyle Aydın ve Denizli Valiliği 2021 yılında olduğu gibi 2023 yılı için de “Kısıtlı Sulama Programı” uygulayacak. Bu kapsamda Büyük Menderes Havzası’nda üretim sezonunda çiftçilere hangi ürünü ekerlerse eksinler sadece 2 defa su verilmesine karar verildi.

Kuraklık tarımsal sulamayı doğrudan etkilemeye başladı. Aydın ve Denizli Valiliği, kuraklık nedeniyle barajlarda yeterli su olmadığı için Büyük Menderes Havzası’nda tarımsal sulamaya kısıtlama getirdi. Havzada üreticiler hangi ürünü ekerse eksin 2023 üretim yılında çiftçilere sadece 2 defa su verilmesine karar verildi. Kuraklığın etkili olduğu 2021 yılında da aynı havzada su kısıtlaması uygulanmıştı.

Aydın Valiliği’nin su kısıtlaması ile ilgili sulama birlikleri ve ziraat odalarına gönderilen kararında sulama programı, yeraltı suyunun kullanımı ve karar uymayanlara verilecek cezalar ayrıntılı olarak verildi.

Sadece iki kez su verilecek

Aydın Valisi Hüseyin Aksoy imzası ile yayınlanan “Adıgüzel, Kemer, Çine Adnan Menderes, Karpuzlu, Yaylakavak ve Topçam Barajlarından Sulanan Nazilli, Bozdoğan, Akçay, Aydın, Koçarlı, Çine, Karpuzlu, Söke Sulamaları ile Gölet Sulamalarında 2023 Yılı sulama Sezonunda Uygulanacak Olan Havza Planlaması Hakkında Aydın Valiliği Kararı”nın ayrıntıları özetle şöyle:

“Aydın ve Denizli İllerinde bulunan Büyük Menderes Havzası’nda yaşanan kuraklık nedeniyle çiftçilerden gelen talepler dikkate alınarak Devlet Su İşleri (DSİ) 21. Bölge Müdürlüğü tarafından 2023 yılı sulama sezonunda uygulanmak üzere Kısıtlı Sulama Programı kapsamında havza sulama planlaması (her parsele tav sulaması dahil iki su verilmesi) çalışmaları başlatılmıştır.

Denizli İli Valiliği tarafından alınan 04.01.2023 tarihli Valilik kararında, DSİ 21. Bölge Müdürlüğü'ne bağlı Pamukkale, Sarayköy ve Nazilli Sulama Tesisleri'nin proje alanları içerisinde kalan tüm arazilere iki (2) su verilecek şekilde havza sulama planlaması yapılması kararlaştırılmıştır.

Ancak, barajlardaki mevcut doluluk oranı ve muhtemel gelebilecek akımlar göz önüne alınarak 2023 yılı sulama sezonunda tarımsal üretim anlamında hazırlıklı olmak amacıyla ön değerlendirme yapılmıştır. Yapılan teknik değerlendirmeler neticesinde yukarıda bahsi geçen sulama sahalarında kalan arazilerin her parselde tav suyu dahil iki (2) su verilmesi durumu ortaya çıkmıştır.

DSİ 21. Bölge Müdürlüğü'ne bağlı sulama tesislerinin proje alanları içerisinde kalan tüm arazilere tav suyu dahil iki su verilecek şekilde havza sulama planlaması yapılmıştır.”

Sulama birlikleri ne yapacak?

Aydın Valiliği kararında 2023 yılı için Adıgüzel, Kemer, Çine Adnan Menderes, Topçam ve Karpuzlu Yaylakavak Barajı havzası sulama planlaması (her parselde tav sulaması dahil iki (2) su verilmesi) kapsamında uyulması gereken kurallar ise şöyle sıralanıyor:

1- Sulama birliklerince (Bozdoğan, Akçay, Aydın Ovası, Adnan Menderes ve Söke Ovası Sulama Birlikleri) kendi görev alanı içerisindeki yerleşim yerlerinde bulunan mükelleflere kısıtlı sulama yapılacağı bildirilecektir. Bu yerlerde kısıtlama sulama mahalli vasıtalar ile ilan ve tebliğ edilerek vatandaşlarımıza duyurulması sağlanacak, sulama faaliyetleri hakkında bilgilendirme yapılacaktır.

2- Sulama birlikleri görev alanı içerisinde kalan arazilere, ürün çeşidi gözetmeksizin, maksimum tav suyu dahil iki (2) su sağlanabilecektir. Ancak 2. (İkinci) sulamalar bittikten sonra depolama tesislerine gelen akımların yeterli olması durumunda 3. (üçüncü) su da verilebilecektir.

3- Sulama sezonu öncesi ve sonrası Büyük Menderes yatağından yapılan sulamalar bu sayıya dahil değildir.

Şebeke dışı arazilere su verilmeyecek

4- Sulama birliği görev alanı içerisinde yer alan arazilere 2. ürün sulaması amacıyla tav suyu dahil bir (1) su temini yapılacaktır.

5- Sulama birlikleri görev alanı dışında kalan şebeke dışı arazilere daimi tesisler (Meyve Bahçesi) hariç su verilmeyecektir.

6- Su verilemeyecek olan şebeke dışında kalan daimi tesislere (meyve bahçesi) en fazla tav suyu dahil iki (2) su verilecektir.

7- Şebeke dışı arazilerde sulama birliği tarafından beyanname alınmayacaktır. (Ancak bu alanda su verilecek olan daimi tesislerden beyanname alınacaktır.)

Kaçak su kullananlara ceza verilecek

8- Kaçak olarak su alan ve planlama dışı ekim yapan kişilere Aydın Valiliği ve Sulama Birlikleri tarafından gerekli İdari ve mali cezai işlem uygulanacaktır. Kaçak olarak su alan ve planlama dışı beyanname vermeden ekim yapan kişilere Sulama Birliği Yasası'nın 12. maddesi gereğince Sulama Birlikleri tarafından aşağıda şekilde ceza uygulanacaktır.

1. a) Sulama beyannamesi vermeden ya da eksik beyanname ile sulama yapan birlik üyelerine, suladığı her dekar arazi başına su kullanım hizmet bedelinin iki katına kadar, bu fillerin tekrarı halinde her defasında ayrı ayrı olmak üzere dört katına kadar idari para cezası verilir.
2. b) Birlik görev alanı dışında kalan su kullanıcılarına, izinsiz olarak suladıkları her dekar arazi başına su kullanım hizmet bedelinin iki katına kadar, bu fillerin tekrarı halinde her defasında ayrı ayrı olmak üzere dört katına kadar idari para cezası verilir.

Ruhsatsız kuyulara izin verilecek

Aydın Valiliği'nin kararında sulama sahası içerisinde kuraklık nedeniyle 2023 yılı sulama sezonunda geçici olarak ruhsata tabi olmayan yer altı kuyularının kullanımının uygun görüldüğü belirtilerek bu kuyulardan alınan suyun ücretlendirilmesine ilişkin şu bilgilere yer verildi: "Bu kuyulardan alınan suyun ücretlendirilmesi; Sulama Birlikleri Su Kullanım Hizmet Bedeli Tarifeleri'nde yer alan 'Sulama sahası içindeki mevcut diğer kuyuların suladığı sahalara, mevzuat dahilindeki mali ve cezai hususlarla ilgili haklar saklı kalmak kaydıyla, çiftçilerin enerji gideri dikkate alınarak sulamanın bulunduğu gruptaki su kullanım hizmet bedelinin %50'si uygulanır. Bu sahalarda erken ödeme indiriminden başka bir indirim uygulaması yapılmaz', ifadesi çerçevesinde yapılacaktır."

Yeraltı su kuyusu ücretinde yüzde 75 indirim

Aydın Valisi Hüseyin Aksoy imzası ile yayınlanan kararda Bozdoğan, Akçay, Aydın Ovası, Adnan Menderes ve Söke Ovası Sulama Birlikleri görev alanı içerisindeki yerleşim yerlerinde; yaşanan kuraklık sonucu, çiftçilerin mali açıdan zor durumda olmaları nedeniyle yeraltı su kuyusu (YAS) ücretlerinde yüzde 75 indirim yapılması öngörülmüştür. Kararda: "2023 Yılı Su Kullanım Hizmet Bedeli Tarifelerine uygun

olarak; tarifenin İndirimler bölümünün 4. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen faydalanma oranının tatbik edilmesi ile birlikte, diğer YAS kuyularına uygulanacak olan %50' indirimle ek olarak, %25 'lik (faydalanma oranı nispetinde) artı indirimle birlikte toplam %75 oranında indirim uygulanacaktır. Ancak yapılan indirim sonucu diğer YAS kuyularına uygulanacak olan ücretin, ruhsatlı kuyulara uygulanacak olan 30 TL/da'nın altında düşmesi halinde diğer YAS kuyularına da 30 TL/da ücret uygulanacaktır." deniliyor.

Çanakkale Belediyesi'nden su kısıtlaması

Kuraklık nedeniyle baraj sularındaki düşüş nedeniyle Çanakkale Belediyesi içme ve kullanma suyunda kısıtlamaya gidildiğini açıkladı.

Çanakkale'nin içme, kullanma ve tarımsal sulama ihtiyacını karşılayan 54 milyon 115 bin metreküp kapasiteli Atikhisar Barajı'ndaki su miktarının 23 milyon metreküpe düşmesi üzerine Çanakkale Belediyesi Encümen kararı ile 30 Nisan 2023 tarihine kadar su kısıtlamasına gidildi.

Çanakkale Belediyesi'nden yapılan açıklamada özetle şu bilgilere yer verildi: "Konut ve işyeri önlerinin ve içlerinin hortumla yıkanmasının yasaklanmasına, yüksek su tüketimi olan sanayi tesislerinde suyun tasarruflu kullanılabilmesi için mevcut kullanımları göz önüne alınarak kısıtlamaya gidilmesine, halı ve kilim yıkamalarının yasaklanmasına, şehir şebeke suyu ile hortumla araba yıkanmasının yasaklanmasına, oto kuaför ve yıkama işletmelerinde su tüketiminin aylık 20 metreküp olarak uygulanmasına, halı yıkama, hamam, tuvalet gibi su tüketimi yüksek olan iş yerlerinde ön ödemeli elektronik sayaç takılmasına, yer altı suyu kullanımı varsa mekanik sayaç takma mecburiyetinin getirilmesine, böylece yer altı su kullanımının tespitinin yapılmasına, bahçe sulamalarının sabah ve akşam, mümkünse kuyu suyu ile ve yağmurlama/damlama sistemleri kullanılarak yapılmasına, park, bahçe, yeşil alan, tarımsal amaçlı üretim yapılan yerlerde sulamaların kısıtlanmasına, acil sulama ihtiyacı olan yerlerin yağmurlama, damlama sulama ile su kullanımının minimuma indirilmesine karar verilmiştir."

Tema Vakfı'ndan uyarı, Kuraklığın etkileri şiddetleniyor, suyumuz azalıyor

Kuraklık ve su sorununa dikkat çeken Tema Vakfı sosyal medya üzerinden yaptığı açıklamada su sorununa dikkat çekti. Yapılan açıklamada şu bilgilere yer verildi:

- Geçtiğimiz günlerde Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi (BUSKİ) tarafından Nilüfer Barajı'nda su kalmadığı, Doğancı Barajı'nda ise doluluk miktarının %24'e gerilediği açıklandı. - Doluluk oranı %9'lara kadar düşen Yalova Gökçe Barajı'nda ise son günlerde yaşanan yağışlar sayesinde oran %25'lere kadar yükseldi.

- 1 Mart 2023 itibarıyla Ankara'nın baraj doluluk oranı %25,37 iken İstanbul'un baraj doluluk oranı ise %35,38 seviyelerinde.

- Barajlarda bulunan su miktarları geçen yıldan daha düşük düzeyde ve kentlerin su idareleri yurttaşlara tasarruf çağrısında bulunmaya başladı.

- Plansız kentleşme/sanayileşme faaliyetleri, yüksek su tüketen sanayiler, tarımda hatalı ürün deseni ve kontrolsüz sulama, kayıp ve kaçakların giderilmemesi gibi sebepler su yönetiminde yapılan önemli yanlışlar sıralamasında öncelikli yerlerini korumaya devam ediyor.

Su kıtlığı için koruma ve tasarruf şart

Canlıların yeterli ve nitelikli suya erişiminin sağlanabilmesi, su kıtlığının önüne geçilebilmesi için hem koruma hem de tasarruf politikalarını birlikte hayata geçirilmedir.

Bir yandan su havzalarını, yer üstü ve yer altı su varlıklarını korumalı, kayıpları önlemeli diğer yandan ise su kullanım alışkanlıklarında değişikliği sağlayacak tasarruf tedbirleri acilen alınmalıdır.

Tüm karar vericileri su varlıklarımızı koruma, sürdürülebilirliğini sağlama konusunda gerekli politikaları ve mevzuatı üretmeye, tüm halkımızı da gereksiz su kullanımından kaçınarak tasarruf etmeye davet ediyoruz!

Gıda fiyatları dünyada aşağı Türkiye’de yukarı

Naki BAKIR

06 Mart 2023 Pazartesi

FAO’nun Şubat’ta yüzde 0,6 gerileyen Gıda Fiyat Endeksi’nde kesintisiz gerileme süreci 11 aya ulaştı; pandemi sonrası çıktığı en yüksek düzey olan Mart 2022’ye göre toplam düşüş yüzde 18,7’yi buldu.

Covid 19 pandemisinin etkisiyle 2021’in son çeyreğinden itibaren yükselen ve daha sonra Rusya-Ukrayna savaşıyla ivmelenen gıda fiyatlarında Türkiye, yaklaşık son bir yıllık dönemde dünya ile tamamen ayrıştı.

Sevk ve tedarik sıkıntılarının büyük oranda ortadan kalkmasıyla gıda fiyatları dünya genelinde zirveden dönüp son 11 aydır sürekli gerilerken, Türkiye’de ise 30 aydır kesintisiz artış süreci devam ediyor. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), uluslararası gıda emtia fiyatlarının göstergesi niteliğindeki Gıda Fiyat Endeksi’nin Şubat ayı sonuçlarını açıkladı.

FAO Gıda Fiyat Endeksi, Şubat’ta ortalama 129,8 puan oldu ve Ocak ayına göre yüzde 0,6’lık bir düşüş kaydetti. Dünyada yaygın olarak ticareti yapılan gıda emtialarının uluslararası fiyatlarındaki aylık değişimleri izleyen Endekste kesintisiz gerileme süreci Şubat ile birlikte 11’inci aya ulaştı. Endekste, pandemi sonrası 159,7 ile en yüksek düzeye ulaştığı Mart 2022’deki düzeyine göre toplam gerileme yüzde 18,7’ye ulaştı, Şubat 2022-Şubat 2023’ü kapsayan bir yıllık dönemdeki düşüş ise yüzde 8,1 oldu.

Şubat ayında, şeker fiyatlarındaki keskin artışı bitkisel yağlar ve süt ürünlerindeki düşüşler dengeledi. FAO Şeker Fiyat Endeksi, büyük ölçüde Hindistan’daki 2022/23 üretim tahminindeki aşağı yönlü revizyona bağlı olarak aylık yüzde 6,9 artışla altı yılın en yüksek düzeyine yükseldi. Brezilya’da petrol fiyatları ve etanol fiyatları ise şeker fiyatları üzerindeki yukarı yönlü baskıyı sınırladı. FAO Tahıl Fiyat Endeksi, Ocak ayına göre neredeyse hiç değişmedi.

Uluslararası buğday fiyatları, ABD'deki kurak iklimle ilgili kaygılar ve Avustralya'dan gelen tedariklere yönelik güçlü talebe büyük ölçüde ihracatçılar arasındaki güçlü rekabet tarafından karşılık verildiği için, düşük bir artış kaydetti.

Uluslararası pirinç fiyatları, para birimleri de ABD doları karşısında değer kaybeden çoğu büyük Asya ihracatçısındaki ticaret faaliyetlerindeki yavaşlama nedeniyle yüzde 1,0 geriledi. FAO Bitkisel Yağ Fiyat Endeksi, dünya hurma, soya, ayçiçeği ve kolza yağı fiyatlarının düşmesiyle yüzde 3,2 düştü. FAO Süt Ürünleri Fiyat Endeksi yüzde 2,7 geriledi ve en sert düşüşü tereyağı ve yağsız süt tozu uluslararası kotasyonları kaydetti.

FAO Et Fiyat Endeksi de Ocak ayına göre neredeyse değişmedi. Dünya kümes hayvanı fiyatları, birçok önde gelen üretici ülkedeki kuş etkisinin salgınlarına rağmen, ihracat arzının bol olması nedeniyle düşmeye devam ederken, uluslararası domuz eti fiyatları, çoğunlukla Avrupa'daki daha sıkı ihracat imkanlarına ilişkin endişeler nedeniyle yükseldi.

Türkiye'de durum tersine

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE GIDA FİYATLARI			
	FAO Gıda Fiyat Endeksi	Aylık Değişim (%)	TÜİK TÜFE'de Gıda fiyatı Değ., %
2022			
Ocak	140,6	1,5	10,9
Şubat	141,2	0,4	8,4
Mart	159,7	13,1	4,7
Nisan	158,4	-0,8	13,4
Mayıs	158,1	-0,2	1,6
Haziran	154,7	-2,2	2,1
Temmuz	140,6	-9,1	3,2
Ağustos	137,6	-2,1	0,9
Eylül	136,0	-1,2	2,0
Ekim	135,4	-0,4	5,1
Kasım	134,7	-0,5	5,7
Aralık	131,8	-2,2	1,9
2023			
Ocak	130,6	-0,9	6,6
Şubat	129,8	-0,6	7,4

Dünyadaki trendin tersine Türkiye’de ise gıda fiyatları yükselmeye devam ediyor. TÜİK’in açıkladığı Şubat ayı enflasyon gerçekleştirmelerine göre tüketici fiyat endeksi (TÜFE) kapsamında yüzde 7,4’le en fazla fiyat artışı yaşanan ana harcama grubunu oluşturdu. Gıda fiyatlarında bu yılın ilk iki ayındaki artış yüzde 10 olurken son bir yıldaki artış yüzde 69,3’e ulaştı.

Olumsuz koşulların büyük oranda aşılması ile dünya gıda fiyatlarının zirveden döndüğü Mart 2022’den bu yana Türkiye’de gıda fiyatlarında yaşanan kümülatif artışın ise yüzde 61,7 olduğu dikkati çekti. Eylül 2020’den bu yana her ay artan gıda fiyatlarında kesintisiz artış süreci Şubat 2022 itibariyle 30 aya ulaştı.

Dünyada gıda güvenliği ne durumda?

Bu arada FAO, 2023’te dünya buğday üretimi için ön tahminini yayınladı. 2023 Tahıl Arz ve Talep Özetinde FAO, 784 milyon tonluk bir küresel üretim öngörüsünde bulundu. Çiftçilerin yüksek tahıl fiyatlarının etkisiyle ekim alanlarını artırması nedeniyle özellikle Kuzey Amerika’da yüksek üretim artışı bekleniyor.

Güney yarımküre ülkelerinde, 2023 yılında iri taneli mahsuller için yapılan üretim tahminleri yüksek düzeylere işaret ediyor. Brezilya’daki toplam mısır ekimlerinin rekor seviyeye ulaşacağı öngörülüyor. 2022/2023 sezonunda küresel tahıl tüketiminde yüzde 0,6’lık bir düşüş öngörülüyor.

FAO, 2023’te sona eren küresel tahıl stoklarının açılış seviyelerinden yüzde 1,2 düşerek 844 milyon tona düşeceğini tahmin ediyor, iri taneli tahıl ve daha az ölçüde pirinç stoklarındaki düşüşlerin, buğday stoklarında beklenen artıştan daha ağır basacağı öngörülüyor. Dünya tahıl ticaretinin yüzde 1,8 daralarak 473 milyon tona gerileyeceği tahmin ediliyor. Kuraklık, bölgesel savaş ve yüksek fiyatlar ile birlikte makroekonomik sorunların birçok ülkede gıda güvensizliği riskini büyüttüğü belirtiliyor.

Deprem üstüne deprem!

Alaattin AKTAŞ

06 Mart 2023 Pazartesi

Geçen cuma gününden beri yaşadığımız siyasi deprem o meşhur sözü getirdi aklıma... “Savaş askerlere bırakılmayacak kadar ciddi bir iştir” sözünden türetildiği varsayılan ve ünlü Fransız asker ve siyasetçi Charles de Gaulle’e atfedilen o meşhur sözü:

“Siyaset siyasetçilere bırakılmayacak kadar ciddi bir iştir.”

Bu sözün anlamı şu olsa gerek:

“Siyaseti siyasetçiler yapıyor gibi görünse de aslında perde gerisinde çok daha büyük güçler vardır.”

Hemen öyle bu perde gerisindeki güçleri “karanlık güçler” gibi okumayın.

Bu güçler, büyük halk kitleleri de olabilir ve siyasetçiler o kitlelerin isteği doğrultusunda hareket ediyordur.

Bu güçler, büyük kitlelere hizmet ediyor gibi görünen siyasetçilere dilediklerini yaptırma çabasındaki kimi küçük ama güçlü baskı grupları da olabilir.

Kazanacak aday!

İYİ Parti masadan niye kalktı, yoksa kalkmaya mı zorlandı, sonrasında neler yaşandı; günlerdir bunları dinliyoruz, tekrara gerek yok.

Ama masadan kalkma gerekçesini çöpe atan adıma ne demeli?

Yani Kılıçdaroğlu’nu kazanacak aday olarak görmeyip bir televizyon programından aday yaratma çabasına? Gerçi daha sonra görüşmenin bir istişare görüşmesi olacağı söylendi ama ilk izlenim neydi öyle!

Bu adaylık konusu gerçekleşecek mi, bu hafta içinde göreceğiz; ama olabilirliği kuşkusuz çok düşük.

Diğer sorular daha önemli

Gündemde aslında İYİ Parti'nin aday gösterip göstermeyeceği ya da kimi göstereceğinden daha önemli sorular bulunuyor.

Sakın bu masadan kalkmanın başka gerekçeleri var da bu gerekçelere kazanacak aday çıkışıyla kılıf geçirilmek isteniyor olmasın!

Sakın bu masadan kalkma operasyonunun ardında siyasetçiler değil de başkaları olmasın!

Sakın Kılıçdaroğlu beşli çete dedikçe bu bir takım çevreleri “Bu konu giderek ciddiye biniyor, bir önlem almak gerekir” düşüncesine yöneltmiş olmasın!

Yani “siyaseti siyasetçilere bırakmayanlar” duruma el koymuş olmasın!

Sıdkı sıyrıldı!

Ankara kaynıyor! İddialar peş peşe! Siyaseten büyük bir deprem yaşanıyor. Şunun şurasında seçime iki aydan biraz fazla bir süre kalmış ve olan bitene bakın!

Hani “sıdkı sıyrılmak” diye bir söz var ya, vatandaş da politikacılara karşı tam da o durumda.

Bu arada seçim sonrasında ortaya çıkacak sonuca göre ne söyleneceği de belli:

Millet ittifakı seçimi kazanırsa “İYİ Parti'ye rağmen” denilecek.

Millet ittifakı seçimi kaybederse ağırlıklı “İYİ Parti yüzünden”, ikinci olarak da “Kılıçdaroğlu yüzünden” denilecek.

Ama şu kaydı da düşmem gerek. Bunlar Millet ittifakının yola 5 partiyle devam edeceği varsayımına dayanıyor. Ama bir de bakmışsınız, ittifak yeniden 6'lı olmuş; olmaz demeyin, hiç belli olmaz!

Ateş düştüğü yeri, deprem vurduğu bölgeyi yakıyor!

Siyasette adeta “**Küstüm, oynamıyorum**” yaklaşımı sergilenirken, üstünden henüz bir ay geçen depremi sanki unuttuk.

Sanki unuttuk; oysa mümkün mü unutmak!

Olacak gibi değil ama can kaybımızı bile tam bilmiyoruz.

Düşünebiliyor musunuz; yakınınız enkaz altında kalmış, can vermiş ama bulamıyorsunuz. İstiyorsunuz ki bir mezarı olsun bari, o da yok!

Çünkü iş makineleri dalmış enkaz yığınlarını kaldırıyor. O enkazın altında can verenlerin mezarı da moloz dökülen alanlar oluyor.

Bir ay geçmiş, hala kendi yaptığı derme çatma çadırdaki yaşamak durumunda olanlar var!

Hala içme suyuna ulaşmakta zorluk çeken var!

Ve ne yazık ki içme suyu şikayetini dile getirenlere algı yapıyorlar diyen var.

Yok olan aileler

Bebekler, çocuklar; kimi tüm ailesini, kimi anne-babasını yitiren bebekler, çocuklar...

Ailesini bilmeyen, adını bile bilmeyen bebekler mi, yoksa ailesini bilen ve onları yitirdiğinin bilinciyle yaşayacak olan çocuklar mı daha şanssız, kestiremiyorum.

Ya tüm varlığı olan çocuklarını kaybeden anne-babalar...

Binlerce aile yok olmuş ya da parçalanmış, binlerce insan yaşamını yitirmiş, binlerce insan enkaz altında mezarsız bir şekilde gömülmüş, binlerce insan bir uzvunu kaybetmiş, sakat kalmış ya da psikolojik olarak ölünceye kadar üstünden atamayacağı bir travma yaşamış; Ankara'da ise **"Şu aday, yok bu aday, bizi masadan dışladılar, hayır onlar kalktı"** tartışması yapılıyor.

Yetmiyor, deprem için **"Sıfırıncı dakika sahadaydık"** diyen, diyebilen bakanlara rastlanıyor! Herhalde bunu diyenlerin farklı bir zaman kavramı var!

Sormak gerek; **"İşinlandınız mı yoksa, ne yaptınız acaba"** diye...

Enflasyon mu, bildiğiniz gibi...

Enflasyon beklendiği gibi seyrediyor. Tüketici fiyatları şubat ayında yüzde 3.15 arttı, iki aylık artış da yüzde 10 oldu.

Yıllık artış ise geriliyor; o da beklendiği gibi. Ama bu hengame içinde ya benim gözümünden kaçtı ya da dile getirilmedi; yani **"Bakın enflasyon nasıl da düşüyor"** denilmedi. Çünkü yıllık artış şubat ayında biraz daha geriledi ve yüzde 55.18 oldu.

Yıllık oran mart ve nisanda da gerilemeyi sürdürecektir. Geçen yıl martta yüzde 5.46, nisanda yüzde 7.25'lik artışlar yaşanmıştı. Bu yılki oranlar muhtemelen daha düşük olacak ve böylece yıllık artış hızı gerilemeye devam edecek.

"Yüksek" zam eridi bile

Hatırlayan okurlar çıkacaktır; yılbaşında memur ve emeklilere verilecek artışın en az yüzde 40 olması gerektiğini defalarca yazdım. Oran önce yüzde 25 olarak belirlendi, ertesi gün yüzde 30'a çıkarıldı.

Yüzde 30'un ne kadar yetersiz kaldığı iki ayda ortaya çıktı.

Geçen yılın ikinci yarısındaki TÜFE artışı yüzde 15.40 olmuştu. Yani emeklilerin aylıklarında (memurlarda biraz daha fazla) zaten bu düzeyde bir iyileştirme yapılması zorunluydu. Ama artış, yüzde 30 ile daha yüksek tutuldu.

Yılbaşında verilmesi gereken enflasyon farkıyla örneğin 115.40 lira olacak maaş, daha yüksek bir artış yapılarak 130 liraya çıkarılmıştı. 115.40 düzeyindeki maaş, yüzde 10 enflasyonla şubat sonunda 126.93'e ulaşmalıydı. Yani açıklanan enflasyona göre memur ve emekli hala biraz olsun artıda ama marttaki artışla birlikte o yüzde 30'luk artış tümüyle erimiş olacak.

Ek zam, çok zor

Türkiye eğer bu deprem felaketini yaşamamış olsaydı seçimden önce ek bir zam olasılığı hiç de zayıf değildi. Ama kabul etmek gerekir ki deprem tüm hesapların altüst olmasına yol açtı ve ek zam olasılığını iyice azalttı.

Siyasette sert manevralar dönemi

Maruf BUZCUGİL

06 Mart 2023 Pazartesi

Asrın felaketinin çok önemli seçimler ve sıkıştırılmış seçim süreci öncesinde meydana gelmesi siyasi fay hatlarındaki hareketliliği de tetikledi. Millet İttifakı içinde herkesin bildiği ancak nihai karar noktasına kadar özenle ötelenen ‘ortak cumhurbaşkanı adayı’ konusunda ittifakın iki kurucusu CHP ve İyi Parti arasındaki ihtilaf ayrılıkla sonuçlandı. Ankara’da bir kez daha siyasette verilen sözlerin, atılan imzaların anlamsızlığına, Demirel’e atfedilen “siyasette 24 saatte her şeyin olabileceği”ne dair özdeyişin ne kadar doğru olduğuna şahit olduk. Millet ittifakında yer alan DP, SP, Deva ve Gelecek partisi liderlerinin Akşener’in ayrılığı karşısındaki tutumu CHP lideri Kılıçdaroğlu’nun cumhurbaşkanı adaylığının önünü açtı.

Siyasi hesaplar hızla değişiyor

3 Şubat Cuma gününe kadar Kemal Kılıçdaroğlu’nun adaylığına karşı tutumunu açıkça hissettiren ancak “Her koşulda Millet İttifakı devam eder” vurgusunu eksik etmeyen Meral Akşener’in gemileri yakacak derecede sert bir açıklamayla 6’lı masadan kalkması siyasi hesapları tamamen değiştirdi. Akşener’in, alışılmadık bir siyasi tutumla cumhurbaşkanı adayı olmaları çağrısı yaptığı CHP’li Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediye başkanlarının doğal olarak Kılıçdaroğlu’nun yanında yer almaları İYİ Parti liderini zor durumda bıraktı. Ayrılığı, soğukkanlılıkla karşılamaya çalışan Kılıçdaroğlu’nun programlı sol parti ziyaretlerini sürdürmesi, ittifakın öteki 4 parti liderinin açık desteğiyle ittifakı genişletme mesajı vermesi yeni siyasi yönelimlerin işareti sayıldı. Kılıçdaroğlu’nun, Akşener’in ayrılık açıklamasından hemen sonra “Halil İbrahim sofrası” nitelemesiyle tüm kesimlere yaptığı çağrı, Millet ittifakını demokrasi cephesine dönüştürme çabası olarak algılandı.

Siyasetteki fay hattını EKONOMİ göstermişti

Deprem felaketinden 3 gün önce gazetemizde 3 Şubat’ta yayımlanan söyleşimizde İYİ Parti Genel Başkan Yardımcısı Ümit Özlale, karşı oldukları Kemal Kılıçdaroğlu’nun adaylığı ile ilgili kritik açıklamalarda bulunmuştu. Açıklamalar bugünden bakınca daha da önemli hale geliyor. Ümit Özlale’nin CHP lideri

Kılıçdaroğlu'nun duyurduğu 13 Şubat'taki ittifak adayını belirleme toplantısını (deprem felaketi nedeniyle ertelenmişti) televizyondan öğrendiklerini, bu konuda partiye bilgi iletilmediğini vurguladığını hatırlamakta yarar var. CHP Genel Başkan Yardımcısı Bülent Kuşoğlu'nun, aylar önce yaptığı "Kemal Bey aday gösterilmezse 6'lı Masa dağılır" açıklamasını hatırlatan Özlale, "Gerçekten CHP masayı Sayın Kuşoğlu'nun dediği gibi, Kemal Bey'in Cumhurbaşkanlığını onaylatmak için kurduysa, biz de onay makamı değiliz" demişti. EKONOMİ'nin başlattığı 'Seçime Doğru Ekonomi -Politika, Kurmaylar Konuşuyor' söyleşi dizisinin ilk konuğu olan Özlale'nin ekonomi ağırlıklı söyleşimizde ısrarla bu siyasi mesajları vermek istediğini, daha sonra Meral Akşener'in de benzer cümlelerle açıklamalarda bulunduğunu belirtelim. Gazetecilik kuralları gereği görüşlerine başvurduğumuz CHP yetkililerinin bu konuda sessiz kaldığını da not etmemizde yarar var.

HDP'den 'Halil İbrahim Sofrası'na mesaj mı var?

CHP lideri Kılıçdaroğlu, İYİ Parti Genel İdara Kurulu'nun muhtemel kararı ve Akşener'in açıklamasının beklendiği saatlerde önceden planlandığı gibi HDP ile birlikte Emek ve Özgürlük ittifakındaki TİP'i ve Sol Parti'yi ziyaret ediyordu. TİP genel başkanı Erkan Baş ve Sol Parti başkanlar kurulu üyesi Önder İşleyen ile görüşen Kılıçdaroğlu'nun Akşener'in açıklamasının ardından demokrasi dayanışması altında tüm kesimlere çağrıda bulunan 'Halil İbrahim Sofrası'daveti dikkati çekti. Kılıçdaroğlu'nun bugün adaylığının açıklanmasının ardından tüm partilere yaptığı ziyaretler kapsamında HDP'yi de ziyaret etmesi bekleniyor. HDP eş genel başkanı Mithat Sancar'ın, Akşener şokunun yaşandığı gün içindeki olağanüstü MYK toplantısından sonra yaptığı "Türkiye siyasetinde son günlerde yaşanan gelişmeleri gözetererek çalışmaları sürdürmenin, halkların demokratik ve ortak geleceğinin inşa edilmesinde hayati önemde olduğunun farkındayız." açıklaması dikkati çekti. Sancar'ın sözleri Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı adaylığına sıcak bakıldığı şeklinde algılandı.

Abdulkadir Selvi

Akşener'den son dakika hamlesi Kılıçdaroğlu'ndan adaylık ilanı

5'Lİ Masa Kemal Kılıçdaroğlu'nun Cumhurbaşkanı adaylığını açıklamaya hazırlanırken, Meral Akşener son dakikada bir hamle yaptı.

Akşener, cumhurbaşkanı adayının millete sorulması önerisi kabul edildiği takdirde bugün yapılacak olan 5'li toplantıya altıncı lider olarak katılabileceği mesajını verdi. Meral Akşener, 2 Mart'taki toplantıda Kılıçdaroğlu'nun adaylığına karşı çıkmış, Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş'ı önermişti. Bu teklifinin Kılıçdaroğlu tarafından reddedilmesi üzerine bu kez cumhurbaşkanı adayının anket yapılarak belirlenmesini istemişti. Akşener'in bu önerisi de Kılıçdaroğlu tarafından şiddetle reddedilmişti. Bunun üzerine Akşener, 6'lı Masa'yla ipleri koparan açıklamayı yapmıştı. Ama Akşener'le yollarını ayıran Masa, 5'li olarak yoluna devam etmişti.

AKŞENER'İN MASAYA DÖNÜŞ ÇABASI

Akşener'in CHP ile temas kurmaya çalıştığı ve bu arada 5'li Masa toplantısına saatler kala kendisine yakın gazeteciler üzerinden Kılıçdaroğlu'na, cumhurbaşkanı adayının anket yapılarak belirlenmesini kabul ettiği takdirde masaya geri dönebileceği mesajını verdi. Ancak Akşener'in mesajı Kılıçdaroğlu cephesinde değerlendirmeye alınmadı.

5'li Masa cumhurbaşkanı adayını tespit etmek üzere bugün saat 14.00'te Saadet Partisi Genel Merkezi'nde toplanacak. Bu toplantıya Akşener davet edilmedi. Buna rağmen Akşener toplantıya katılmak istediği takdirde "Çayımı içer gider. Ama kararımız değişmez" denildi.

ÇİFTE AÇIKLAMA YAPILACAK

Bugün yapılacak olan 5'li Masa toplantısında Kemal Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı adaylığının açıklanması kararı netleşti. Buna göre bir takvim hazırlandı. Kılıçdaroğlu'nun adaylığı iki ayrı açıklama ile kamuoyuna duyurulacak. Bunun biri 5'li Masa toplantısının yapılacağı Saadet Partisi Genel Merkezi'nin önünde diğeri ise CHP Genel Merkezi'nin önünde yapılacak. 5'li Masa saat 14.00'te Saadet Partisi Genel Merkezi'nde toplanacak. Toplantı saat 16.00'da bitecek. Liderler, Kılıçdaroğlu'nun ortak cumhurbaşkanı adayı olduğunu açıklayacaklar. Açıklamanın yapılacağı sırada CHP'liler Saadet Partisi Genel Merkezi'nin önünde toplanarak Kılıçdaroğlu'na destek verecekler. Bu sırada Kılıçdaroğlu'nun adaylığına karşı çıkan bir grubun da genel merkez önünde toplanıp, milletin sesine kulak verilmesi yönünde tezahürat yapması bekleniyor.

Saat 16.00'da ise bu kez CHP Genel Merkezi'nin önünde teşkilatların da katılımı ile bir adaylık açıklaması yapılacak.

İMAMOĞLU'NUN HÜSRANI

Meral Akşener tarafından 6'lı Masa'ya cumhurbaşkanı adayı olarak önerilen Ekrem İmamoğlu'nun ise yaşananlardan dolayı büyük bir hayal kırıklığı yaşadığı söyleniyor. İmamoğlu'nun, Akşener'in sert bir açıklama yaparak masadan ayrılmasından sonra arabulucu olarak devreye girmek için çok yoğun çaba gösterdiği öğrenildi. Meral Akşener'i masaya geri döndürmek ve cumhurbaşkanı adayının anket yapılarak belirlenmesini sağlamak için girişimde bulunmaya çalışan Ekrem İmamoğlu'nun, Kılıçdaroğlu tarafından engellendiği ortaya çıktı. Kılıçdaroğlu'nun kararlı tutumu karşısındageri adım atan Ekrem İmamoğlu'nun Meral Akşener'le görüşmeden İstanbul'a döndüğü ortaya çıktı.

KILIÇDAROĞLU NEDEN KAZANDI AKŞENER NEDEN KAYBETTİ

AKŞENER, Kılıçdaroğlu'nu cumhurbaşkanı adayı yapmama üzerine bir oyun planı kurdu. Kılıçdaroğlu, cumhurbaşkanı adayı olma yönünde bir oyun planı geliştirdi.

Akşener, Kılıçdaroğlu'nun önünü CHP'li iki belediye başkanı ile kesmek istedi. Kılıçdaroğlu, genel başkanlık gücünü kullanıp rakibi olan iki belediye başkanının önünü kesti.

AKŞENER'İN YANLIŞLARI

6'lı Masa kurulurken Meral Akşener gömleğin ilk düğmesini yanlış ilikledi, Kılıçdaroğlu ilk düğmeyi doğru ilikleyince devam geldi.

Millet İttifakı olduğunda Akşener ile Kılıçdaroğlu yarı yarıya ortaktı. Akşener yüzde 50 güç sahibiydi. Kılıçdaroğlu, Masa'yı 6 kişiye çıkarınca Akşener altıda bire düştü.

AKŞENER HARCADI KILIÇDAROĞLU KORUDU

Akşener, Kılıçdaroğlu'na söz söyleyen Yavuz Ağırlioğlu'nu, Koray Aydın'ı, Cihan Paçacı'yı ya görevlerinden aldı ya susturdu. Kılıçdaroğlu ise "Kılıçdaroğlu olmazsa Masa dağılır" diye tehdit eden Bülent Kuşoğlu başta olmak üzere Akşener'e parmak sallayanların hepsini korudu. Bir çakıl taşını feda etmedi.

BAŞBAKANLIK YANLIŞI

Akşener, "Başbakanlığa talibim" diyerek kendini cumhurbaşkanlığı denkleminin dışına attı; Kılıçdaroğlu, "Adayım" diyerek kendini cumhurbaşkanlığı denkleminin içinde tuttu.

İKİ FARKLI LİDERLİK

Akşener, "Tek cumhurbaşkanı yardımcılığı olsun, ben başbakan yetkileriyle donatılmış cumhurbaşkanı yardımcısı olayım. Benim oyumla 250 bin oyu olan Gültekin Uysal'ın oyu bir olmasın, benimle Gültekin Uysal eşit yetkilerle donatılmış cumhurbaşkanı yardımcısı olmasın" dedi. Kılıçdaroğlu, milletvekili olma şansı bile bulamayan liderlere bir cumhurbaşkanı yardımcılığı, birer bakanlık, oy oranına göre artı bakanlık ve CHP listelerinden bol miktarda milletvekilliği vaat etti.

KILIÇDAROĞLU KAZANDI

Haliyle "Kimse olmasın, ben olayım" diyen, hiçbir partiyi yanına çekemeyen, hiçbir lidere cumhurbaşkanı yardımcılığı, bakanlık ve İYİ Parti listelerinden milletvekilliği vaat etmeyen Akşener kaybetti; paylaşmayı bilen, herkese mavi boncuk dağıtan Kılıçdaroğlu kazandı.

İMAMOĞLU VE YAVAŞ'LA GÖRÜŞEMEDİ

Sonuç itibarıyla Akşener, uğruna 6'lı Masa'yı terk ettiği, cumhurbaşkanı adayı olarak gösterdiği Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş'la görüşüp bir çay kahve bile içemedi ama Kılıçdaroğlu onların birini sağına, diğerini soluna alıp destek fotoğrafı çekirtmeyi başardı.

Akşener dama oynadı, Kılıçdaroğlu satrancı tercih etti.

Sonunda satranç oynayan, dama oynayanı yendi.

İbrahim Kahveci

Muhalefetin S-400 krizi

Konu karmaşık ve ağır; o nedenle çok düz yazacağım...

Önce şu S-400 olayımızı kısaca izah edelim: ABD ve NATO bize Patriot hava savunma sistemi vermedi... Ortak üretelim dedik, ona da yanaşmadılar. Fransızlar, İtalyanlar vs çok yüksek fiyat çekti... Yani bütün gerekçeler bizi yeni hava savunma sistemi almaya zorladı. Sürecin tamamında haklı mıydık? Hem de çok haklıydık...

Biz de gittik Rusya'dan 2,5 milyar dolar vererek S-400 füzeleri aldık.

İYİ ama S-400 füzelerini alınca ne oldu? Hava savunma sistemi mi kurduk? Hayır... S-400'ler depoda hâlâ pasif şekilde duruyor. Hava savunma sistemimiz yine yok. Hem 2,5 milyar dolar ödedik hem de yıllardır beraber çalışıp üretiminde ortak olduğumuz F-35 uçaklarından olduk...

Sonuç: Kaybet kaybet...Ortada zerre kazanç yok...

Tamamen haklı olduğun süreci tamamen zararla kapatmak nasıl bir idare şeklidir... Politika bu mudur?

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener Cuma günü yıllardır beraber oturduğu yol arkadaşlarına adeta S-400 füzeleri gibi cümleler sarf etti.

O güne kadar haklı mıydı? Çok ama çok haklı tarafları vardı. Bundan önceki iki cumhurbaşkanlığı seçiminde aday bile olmayan Kemal Kılıçdaroğlu bu sefer illa ben adayım diyor. Bu adaylığını da '6'lı onay olmadan' ilan etmeye kalkıyor... Vs vs... Hatta Meral Hanım'ın masadan dışlandığı bile söyleniyor.

Bakın bu gerekçelerin hepsinin doğru ve haklı birçok yanı var. Meral Akşener kişisel bir şey istemediği konusunda kendisinin daha ilk baştan aday olmadığını vs dahi söylüyor. Kısaca saymakla bitmeyecek haklı gerekçeler...

Ben bu süreçlerin tamamında İYİ Parti'nin ve Meral Akşener'in haklı olduğunu kabul ederek yazıma devam ediyorum: Mesele şu: Cuma günü hiç ama hiç kimsenin tahmin edemeyeceği bir sertlikle hem geride kalan yol arkadaşlarına füze fırlatılır ve böylece iktidardan kopan kararsız seçmene "Siz Erdoğan'a geri dönün, bakın bizden bir şey olmuyor" mesajı verilince ne olmuş oldu?

Tam da S-400 operasyonumuzun muhalefet versiyonunu yaşamadık mı?

Kaybeden kim? Tüm muhalefet

Kazanan kim? Tüm iktidar

Evet, yaşananlar muhalefet seçmenini daha da kenetlemiştir ama mesele bu değil ki.. Mesele kararsız seçmenin kazanılmasıydı. Zaten kendi havuzundaki seçmenini daha da kenetlemenin hükmü ne olabilir?

Seçimi kazanamadıktan sonra 418 milyar doların hükmü mü olur? Seçimi kazanamadıktan sonra oy artırmanın bir değeri mi olur? Burada ilk şart seçimi kazanmaktır.

O açıdan bakıldığında İYİ Parti ve Meral Akşener Cuma günkü söylemleri ile "kazanacak aday" söyleminin tam tersini yaptı. Kazanabilecek adayı da darmadağın etti.

"Benden sonrası tufan" diyerek muhalefet mi olur?

Burada temel mesele iktidar seçmeni ve muhalefet seçmeni değildi... Burada temel mesele iktidardan kopmuş kararsız seçmendi... Ve İYİ Parti bu kararsız seçmene "Evinize geri dönün" mesajı verdi.

Hem S-400 aldık ama kullanamıyoruz hem de F-35 uçaklarından olduk...

Kaybet kaybet formülü Türk siyasetinin makus politikasıymış meğer...

Olayı bir başka açıdan ele alalım: Kılıçdaroğlu ülke yönetiminde sadece iktidar değişimi yetmez, zihniyet değişimi de gerekli diyerek durumun ciddiyetini ortaya koydu. Kendi hesabı ile 418 milyar doların peşine düşeceğini açıkladı.

Adeta güç merkezlerine meydan okudu...

Bu kadar büyük mücadele büyük güç gerektirir. O nedenle etrafının tahkimli olması önemli. Ama yeterince tahkim kurulamadı... Güç merkezlerine karşı mücadelesinde ben de açıkçası tam destek veriyorum ama dedim ya, bu mücadele güçlü tahkim gerektiriyor.

Meral Akşener ise önce seçimin alınması gerekiyor tezinde ısrarlı oldu... O zaman masayı dağıtarak mı bu mücadele edilir, yoksa masayı toplayarak mı? Bunun başka yolları varken neden yıkmak!!!

Kimse kusura bakmasın ama muhalefetin politik yolu yazmış oldukları “Ortak Politikalar Metnine” vs hiç uymuyor. Politikalar metnindeki kalite anlık politik söylemlerle kıyaslanamayacak üst düzeydeydi. Bu üst düzeyden neden bu alt düzeye gelinir ki?

SEÇMEN NE DİYECEK?

Çiller’in 2 anahtarına, Demirel’in 5 lira fazlası benden vaadine kanarak ülkeye 10 yıl kaybettiren 90’lı yılları kim onayladı?

Hatta erken emeklilik ile Türkiye’nin kaynaklarını yatırım-üretim yerine tüketime kim teşvik etti?
Şimdi durum farklı mı?

Geleceği pek düşünmeyen, anı yaşayan ve çıkarı peşinde koşan geniş kitlelerle nereye varacağız?
Sonuç belli... Venezuela olmaya hazırlanın...

06 Mart 2023, Pazartesi

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Kılıçdaroğlu küçük partilerden nasıl kurtulacak?

İYİ Parti lideri Meral Akşener'in masayı devirmesi siyaseti de hareketlendirdi. Ersan Şen'in Cumhurbaşkanlığı adaylığı ise yeni tartışmalar yarattı. Şimdi gözler Muharrem İnce'de.

İYİ Parti masadan kalkmadan önce 6'lı masanın bir anlamı vardı. Çünkü İYİ Parti'nin ispatlanmış oyu söz konusuydu. **Masa devrildikten sonra CHP lideri Kılıçdaroğlu, sahada varlığı ve yokluğu belli olmayan sağ-muhafazakar kökenli, egosu tavan yapmış ama etkisi sıfır olan 4 liderle başbaşa kaldı. Şimdi kara kara "Ben bunlardan nasıl kurtulurum?" diye düşünüyor. Nedenini anlatayım...**

İYİ Parti İstanbul Milletvekili Ahat Andican 54 vekil karşılığında DP, Saadet, Deva ve Gelecek Partisi'nin Kılıçdaroğlu'na destek verdiğini iddia etti. Ahat Andican ciddi bir siyasetçi, kaynağı sağlam olmasa böyle bir iddiayı ortaya atmaz.

BU 4 LİDERİN KAPRİSLERİ BİTMEZ

Bu 4 lider, 54 milletvekili ile yetinir mi sizce? Davutoğlu'nun asla 10 milletvekili ile ikna olmayacağını düşünüyorum. Saadet ve Demokrat Parti'nin oyları sıfıra çok yakın olduğu için kaç milletvekili verirsene kabul ederler. Ama Babacan ve Davutoğlu mecliste grup kurmak isteyecektir. Yani en az 20 milletvekili koltuğuna ihtiyaçları var. **Öyle bir ihtimal görünmüyor ama diyelim Kılıçdaroğlu Cumhurbaşkanı seçildi. Bu 4 liderin sadece meclisten değil bürokrasiden de talepleri olacak.** Karar verici her mekanizmada yer almak isteyecekler.

Kılıçdaroğlu masaya ne zaman kritik bir mesele getirirse bu 4 liderin onayını almak isteyecek ve pazarlık masası yeniden kurulacak.

Kılıçdaroğlu biliyorsunuz PKK'nın siyasi kanadı HDP ve marjinal sol örgütlerle sürekli görüşüyor. Seçimi kazanmak için bu partilerin ve örgütlerin desteğine ihtiyacı var. KHK'lı FETÖ'cülere verdiği vaatleri saymıyorum bile. Bu konuların hepsi 5'li masada ayrı bir pazarlık konusu olacaktır. Bu 4 lider için sorun olmaz her yola gelirler ama her seferinde yeni şartlar öne sürerler. **Bu sorunlu liderlerin kaprisleri hiç bitmeyecek Kemal Bey. Bana inanmıyorsanız CHP'nin Genel**

Başkan Yardımcılığını yapmış olan ve eski Milli Görüşçü Mehmet Bekaroğlu'na sorun...

AKŞENER'İ MUMLA ARARSIN KEMAL BEY!

Peki Kılıçdaroğlu'nun, Erdoğan düşmanlığından başka hiçbir misyonu olmayan bu 4 sağcı lidere ihtiyacı var mı? Bunların oylarını toplasan yüzde 4 etmiyor. **Sağ-muhafazakar gelenekten gelen bu 4 partinin tabanının en az yarısı Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Kılıçdaroğlu'na değil Erdoğan'a oy verir.** O zaman Kılıçdaroğlu neden bu 4 küçük partinin liderini 5 yıl boyunca sırtında taşısın? Diyelim bütün kaprislerine rağmen bu 4 partiyi meclise ve bürokrasiye taşıdı. **Yıllardır bu günlerin hayalini kuran CHP'li yol arkadaşları iktidarı paylaşmayı kabul edecek mi?** CHP teşkilatlarına bu yağmayı nasıl kabul ettirecekler? 30 yıldır CHP'ye hizmet eden bir siyasetçi, yaşadığı şehirde daha önce kimsenin tanımadığı birini liste başı görürse ne hissedecek? Belediyelerin İYİ Parti'ye teslim edilmesinin CHP teşkilatlarında yarattığı rahatsızlık, milletvekili listelerinin de hoyratça dağıtılmasından sonra isyana dönüşmeyecek mi? Akşener deneyiminden sonra bu isimlere güvenen tek bir CHP'li seçmen bulamazsınız. **Benden Kılıçdaroğlu'na bir dost tavsiyesi. Meral Akşener'den kurtularak biraz rahatlamış görünüyorsun. Yol yakinken Davutoğlu'ndan, Karamollaoğlu'ndan, Uysal'dan ve Babacan'dan da kurtul.** Başına öyle çorap örерler ki Meral Akşener'i mumla ararsın. Erdoğan gibi güçlü ve tecrübeli bir lideri arkadan vuranlar seni neden ciddiye alsın? Kemal Kılıçdaroğlu son konuşmasında 6'lı masa için "Sofra" kelimesini kullandı. Masadaki egosu büyük etkisi küçük liderleri sofraya çağırıp, yemek ısmarlayıp yollama zamanı geldi de geçiyor bile Kemal Bey.